

„60 gadi nav īpašs pavērsiens dzīvē, tomēr liek par daudz ko padomāt, ieklausīties laika pulkstenī,” atzīst pašvaldības uzņēmuma *Kuldīgas ūdens valdes* priekšsēdis **ANDRIS KĻAVIŅŠ**.

→ 5. lpp.

Skrundā jaunietis ubago, vīri dzer. No policijas ziņām.

→ 3. lpp.

„Vienmēr ir aktīvie dalībnieki un pasīvie vērotāji. Man gribētos, lai pirmo būtu vairāk,” saka jaunā Pelču kultūras un sporta organizatore **BAIBA LANGE**.

→ 4. lpp.

Pagastā būs arī jauns atpūtas laukums un tiek gaidīta ielu apgaismojuma un elektrotīklu pārbūve.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
0,68 eiro

Nr. 61
(11 443)

Piektdiena, 2019. gada 31. maijs

Atrod milzu akmeni

Divas dienas uzņēmuma *Grobiņas SPMK* vīri Kuldīgā, Jelgavas ielā, veltījuši tam, lai izceltu milzīgu tur uzraktu akmeni. Tā kā ielā notiek pārbūve un tiek ierīkota lietussūdens kanalizācija, tas darbu traucējis.

Akmens ir 2,3 m plats, 3 m garš un ap 1,2 m augsts, sver nedaudz virs desmit tonnām. *Grobiņas SPMK* brigadieris Uldis Glužģis pastāstīja, ka tas atrasts apmēram 2 m dziļumā un dabūt to virszemē nav bijis viegli.

Kā atzīst zinātnieks, Latvijas Petroglifu centra dibinātājs Andris Grīnbergs, Kuldīgā atrastais līdz nozīmīgam dižakmenim tomēr *neaižvelk*: „Varbūt tas varētu pretendēt uz vietējā dižakmens godu. Tā kā tas izrakts no zemes, arī kultūrvēsturiskas nozīmes tam nav, tāpēc to drīkst pārvest uz citurieni. Latvijas nozīmes dižakmeņi ir divreiz lielāki, un tie jāatstāj tur, kur atrasti. Tos drīkst tikai nedaudz pārvietot, ja tie traucē.”

Kāda kundze, kura nejauši gāja garām, atcerējās, ka savulaik arī viņas mājā Skrundas ielā, rokot kanalizāciju, pamatos atrasts liels akmens, ko nav varēts izcelt. Tam nošķelta mala, lai var ielikt komunikācijas.

Lai nekavētu Jelgavas ielas pārbūvi, tur atrastais milzu akmens ceturtdienas rītā aizvests uz kādu privātmāju Pārventā.

Iveta Grīniņa, Lailas Liepiņas foto

Forumā Lidere:
par to, kur rast spēka avotus, kā atbrīvoties no bailēm, kā stiprināt pašapziņu u.c. atziņas.

→ 10. lpp.

Tematiskais atvērums par zivīm:

- pēta, kā Latvijā un Lietuvā klājas nēģiem,
- kāds stāvoklis Baltijas jūrā,
- kādu zivi izvēlēties ēšanai,
- stāsta makšķernieku piedzīvojumus.

→ 6.-7. lpp.

Pirmdien, 3. jūnijā:

- Gudenieku pagasta jaunumi.
- Aivis Tilgalis – pavārs Minhenē.
- Kādi dārza darbi aktuāli.
- Igo Midrijānis tagad un agrāk.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Par valsts kopējo labumu

Daiga Bitiniece,
tāl. 63350567;
daiga.bitiniece@
kurzemnieks.lv

Ar Egila Levita ievēšanu par Valsts prezidentu straujāka varētu kļūt došanās prom no postpadomju domāšanas telpas. Tādas cerības stiprina fakts, ka arī Ministru prezidents Krišjānis Kariņš ir ar rietumniecisku audzināšanu, pieredzi un vērtībām, tāpat šī Saeima, kurā ievēlēti tik daudzi jauni, pārmaiņas sološi deputāti, kuri jau pirms vēlēšanām solīja stiprināt tiesiskumu un taisnīgumu, cīnīties pret korupciju. Lai arī saprotams, ka katrai partijai politikā ir savas intereses, jau pirmajās intervijās E. Levits uzsvēris, ka Valsts prezidentam būs jāmēģina visiem padarīt skaidru valsts kopējā labuma ideju, lai vienas intereses nav pretrunā ar citām.

„Nostiprinās pārliecība, ka ievēlēts ļoti piemērots cilvēks – īpaši tik daudzu starptautiski sarežģītu notikumu kontekstā.”

Viņa runā man īpaši spilgtā šķīta apņēmība būt visu Latvijas iedzīvotāju prezidentam, visu pārliecību, tautību un ticību cilvēku prezidentam, to tautiešu prezidentam, kuri dzīvo šeit, un to, kuri dzīvo ārvalstīs, trūcīgo un par savu dzīvi drošo cilvēku prezidentam. „Es strādāšu, lai vairotu solidaritāti un liktu Latvijas iedzīvotājiem justies novērtētiem, vajadzīgiem un piederīgiem savai valstij,” sacīja E. Levits.

Un, lasot un uz klausot citu viedokļus par viņu, kļūst saprotamāka arī to vairāk nekā 350 Latvijas iedzīvotāju, tostarp virknes intelīģences pārstāvju, parakstītā un sākotnēji asi kritizētā vēstule kā atbalsts viņa kandidatūrai. Un arvien vairāk nostiprinās pārliecība, ka ievēlēts ļoti piemērots cilvēks – īpaši tik daudzu starptautiski sarežģītu notikumu kontekstā.

Pirmkārt, par to liecina kompetence tiesību jomā, lielā starptautiskā pieredze un E. Levita kā Eiropas Savienības Tiesas tiesneša autoritāte (viņš arī lektors Amerikas universitātēs, Japānas Juristu biedrības goda loceklis utt.). Otrkārt, piecu valodu prasme. Treškārt, kā redzams no pirmajām intervijām, spēja par sarežģītām lietām runāt vienkārši un tajā pašā laikā loģiski, jēgpilni.

Turklāt E. Levits ir cilvēks, kuram liels nopelns mūsu atjaunotās valsts radīšanā, neatkarības deklarācijas tapšanā, panākot to, ka latviešu nācijas, valodas un kultūras pastāvēšana ir nostiprināta Satversmē. Jau pirmajās dienās E. Levits uzsvēris arī to, ka ļoti svarīga nozīme Latvijas demokrātijā ir presei, tāpēc jāstiprina preses izdevumi, dažādu veidu mediji: gan sabiedriskie, gan privātie.

Jā, valda tāds piesardzīgs optimisms un ticība. Bet ne akla sajūsmā. Jo jāpatur prātā arī tas, ko mums reiz mācīja kāds pensjonēts liels ASV reģionālās avīzes redaktors, kad sarunās viņam slavējām Vairu Vīķi-Freibergu. Proti, valstsvīri ir gan jāuzmundrina, gan jākritizē, turklāt tieši kritika virza attīstību.

TRIS VIEDOKĻI

Trešdien Saeima par Valsts prezidentu ievēlējusi Eiropas Savienības Tiesas tiesnesi Egilu Levitu. Par nobalsoja 61, pret – 32 deputāti. Viņu izvirzīja un atbalstīja koalīcija. Par tiesībsargu Juri Jansonu balsoja astoņi ZZS deputāti, par Saeimas deputātu Didzi Šmitu – 24 no Saskaņas un KPV LV. Vai Egils Levits būs labs prezidents Latvijai?

Ne miņas no pārākuma

1. Monta Jakovela, TV3 ziņu korespondente:

– Ar Egilu Levitu pirmo reizi runāju intervijā dokumentālai īsfilmai *Kas ir Levits?*, ko varēs noskatīties rīt. Mūsu saruna notika nākamajā dienā pēc ievēlēšanas. Vairāk runājām par personības cilvēcisko pusi, skatījumu un raksturu, mazāk par politiku. Ļoti pārsteidza tas, cik viņš atvērts. Ne mazākās miņas no augstprātības,

iedomības, pārākuma. Negribu kritizēt citus, bet gadās intervijas ar cilvēkiem, kuri ieņem augstus amatus, ir izglītoti, savas jomas eksperti, un ir jūtams, ka viņi sevi redz mazliet pārākus, zinošākus. Levits ir vienkāršs, bet vienkāršība un atvērtība ir inteliģenta – tajā nav prastuma.

Esmu dzirdējusi iebildumus, ka viņš jau ir gados, ka prezidentam vajadzētu būt jaunākam. Man

tā nešķiet. Gadi neko nenožīmē: viņa prāts ir ass, redzējums par katru tēmu – skaidrs. Domāju, ka būs prezidents, kurš ļaus mums lepoties. Vēl šķiet, ka viņam ir vīzija par to, kurp Latvijai virzīties, ko vajadzētu darīt vairāk, kurp tiekties, kādi ir mūsu mērķi pēc desmit gadiem. Viņš savas prezidentūras laikā to mēģēs noformulēt un ļaut šo redzējumu ieraudzīt arī sabiedrībai.

Mācēs izmantot pilnvaras

2. Aleksandrs Lange, Kuldiģas novada domes deputāts, 4. maija deklarācijas kluba biedrs:

– Personīgi pazīstami neesam. Mūsu klubs jau pirms ievēlēšanas puda viņam atbalstu, uzskatot par piemērotu kandidātu. Kad

tika izstrādāti dokumenti par Latvijas neatkarības atjaunošanu, Levita kungs bija ļoti aktīvs. Uzskatu, ka ievēlēts ārpolitikā gudrs un pieredzējis cilvēks. Iespējams, ka pagaidām valsts iekšējās lietās viņš nav iepazinis dziļi, bet noteikti spēš iepazīt,

braucot uz novadiem, tiekoties ar pašvaldībām un iedzīvotājiem. Viņš spēš valsti vadīt pietiekami labi. Levits ir augstas raudzes jurists, tādēļ Satversmē rakstītās prezidenta pilnvaras prātīs likt lietā, lai Latvijā viss virzītos uz labo pusi.

Pretdarbība būs

3. Andris Gobiņš, Eiropas kustības Latvijā prezidents:

– Levita kungs ir viens no retajiem, kurš arī dzīvē ir tāds, kādu viņu redz televīzijā un pasākumos. Personīgajā saskarsmē visam klāt ir krietni lielāka patīkama un inteliģenta humora izjūta. Viņš ir dziļi domājošs, ar valstiskuma izjūtu apveltīts cilvēks, ar kuru ir interesanti sarunāties un diskutēt.

Minsteres latviešu ģimnāzijā reizi gadā notika politiskie semināri. Vēstures skolotājs aicināja vēsturniekus, politologus, juristus – gudrākos prātus, kādi latviešiem bija, no visas pasaules. Egils Levits piedalījās vienmēr. Jau 80. gadu sākumā un vidū viņš bija starp skolēnu

ieciņākajiem un visaugstāk novērtētajiem lektoriem. Viņš ir viens no pirmajiem, kurš digitālo pasauli ne tikai redz kā risku ar visām troļļu fermām, hakeriem un uzbrukumiem, bet arī izceļ iespējamus ieguvumus, piemēram, mūsu uzņēmumu attīstību, labi atalgotas darbavietas. Levits jau pateicis, ka viņam padomā dažādas darbības: likumu iniciatīvas, konferences, Saeimas vai Ministru kabineta sēdes. Tas liecina, ka viņam varētu izdoties digitālajā jomā Latviju padarīt par augsti attīstītu valsti. No tiem, kuri grib Latviju uzturēt kā lētā darbaspēka valsti, kuri negrib to redzēt mūsdienīgu un demokrātisku, pretdarbība būs liela.

Latvija ir parlamentāra valsts. Prezidenta funkcija ir ar savu

priekšzīmi un runām iedvesmot un stiprināt politisko gribu un sabiedrības izpratni. Bet tiešu ietekmes instrumentu viņam ir maz. Sēdi sasaukt var, bet gala lemjšana būs Saeimai, Ministru kabinetam un mums katram – vai ieklausāmie vai ne. Ja Levitam neizdosies iekustināt, tad nezinu, kurš to varētu. Cerības ir, bet būs grūti. Pretdarbība būs aktīva. Sociālajos tīklos tā parādās jau tagad: ar mītiem, stereotipiem, izgudrojumiem. Vienam otram oligarham nav izdevīga sakārtota, moderna, tiesiska valsts ar savu redzējumu. Bet Levits ir cilvēks ar mugurkaulu, viņš noteikti nebaidīsies kādu slinkāku politiķi saukt pie kārtības, bet sakarīgajiem palīdzēt.

Inguna Spuleniece

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā vērtējat to, ka par Latvijas prezidentu ievēlēts Egils Levits?

Vizma Bergmane, pensionāre no Gudeniekiem: – Nekā nevērtēju, jo nevienu no trim nepazīstu. Pēc tā, ko par Levitu raksta, viņš šķiet līdzīgs Vairai Vīķei-Freibergai. Viņa bija solīda prezidente. Ja izrādīsies, ka viņš tiešām ir uz to tipu, tad būs labi. Tad viņš varētu būt pat vēl labāks par Vīķi-Freibergu.

Sarmīte Neilande, friziere: – Man tā šķiet ļoti laba izvēle. No trim kandidātiem viņš bija arī mans favorīts un, domāju, būs labs prezidents. Ļoti izglītots, inteliģents, gudrs ārpolitikā.

Dzidra Vikmane, pensionāre: – No šiem trim viņš bija labākais. Domāju, ka būs arī labāks par iepriekšējo prezidentu, jo viņam lielāka politiskā pieredze un labāka izglītība. Ceru, ka viņam izdosies valsti izlīdzināt ārkārtīgo nevienlīdzību algās un pensijās. Latvijā ir ļoti, ļoti bagāti cilvēki un arī ļoti nabadzīgi.

Renārs Zariņš, mācās tehnikumā: – Būs labs. Gudrs cilvēks. No iepriekšējiem prezidentiem mana favorīte ir Vaira Vīķe-Freiberga. Šis prezidents varētu strādāt līdzīgi. Domāju, ka pārējie divi šajā amatā nebūtu tik labi.

Nansija Freija, friziere: – Pirms ievēlēšanas neinteresējos, bet zinu, ka izvēlēts Levits. Redzēju interviju, un pēc tās varu spriest, ka būs labi. Viņš šķiet tāds vienkāršs cilvēks. Savējais.

Jānis Grunte, stiklinieks: – Būšu skarbs: nav viņš tas prezidents, par kuru es būtu gatavs balsot. Domāju, ka Šmits būtu bijis labāks. Bet, tā kā pie mums tauta prezidentu nevēlē, tad jāpieņem, kā ir.

**Jolanta Hercenberga
Madaras Salas foto**

Izmēģinās citu darbalaiku

Alsungas pasta nodaļa no 25. jūnija līdz 29. septembrim testa režīmā strādās katru darbdien no 8.00 līdz 11.00 un no 11.30 līdz 15.00 (par pusstundu ilgāk nekā pašlaik), bet sestdienās būs slēgta.

Darbalaiks tiks mainīts, lai izanalizētu pakalpojumu pieprasījumu un pieejamību un lemtu, vai šādu darbalaiku noteikt pastāvīgi. Klientu paradumi šajā nodaļā liecinot, ka darbdienās to apmeklēt ievērojami vairāk nekā

sestdienās, kad plūsma samazinās aptuveni par 70%. Tāpēc, pamatojoties uz to un iedzīvotāju ieteikumiem, sestdienās nodaļa varētu nestrādāt, informē *Latvijas Pasts*, solot, ka ikviens tiks informēts ar paziņojumu pastkastītē.

Sportot kopā – jautri

Projekta *Sporto visa klase* finālsacensībās ar kausu un bronzas medaļām savā grupā var lepoties V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas 6.a klases kolektīvs.

Sacensībās *Sporto visa klase* 6. klašu grupā 3. vietu Latvijā izcīnījis V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas 6.a klase.

Ne mazāk slikti rezultāti arī pārējiem šīs mācību iestādes kolektīviem: savās klašu grupās 4. vietā ierindojušās 3.b un 5.b, bet 5. vietā – 4.b klase. Finālā Zemgales olimpiskajā centrā Jelgavā piecas labākās komandas no visas Latvijas startēja četrās vecuma grupās.

Projekta *Sporto visa klase* piektajā sezonā 70 pašvaldībās iesaistījās 330 klases no otrās līdz sestajai, pulcējot 7500 dalībnieku. Vispirms bija jāpārvar divas

atlasē kartas. Pirmajā jāsacenšas stafetē, jāpaveic labi darbi ar moto *Visi kopā mēs to varam*, vērtētas arī skolēnu sekmes. Otrajā kārtā notika sacensības tautas bumbā, bija jāizpilda vispārējās fiziskās sagatavotības testi. Finālā piedalījās 20 labākās klases četrās vecuma grupās: bija sportiskas nodarbes, pārbaudītas zināšanas par olimpisko kustību, jāiesniedz gada vērtējums mācībās.

Projekts *Sporto visa klase*

turpināsies arī nākamajā mācību gadā, kurā bez iesaistītajiem piecas reizes nedēļā sāks sportot bērni no 2. un 3. klasēm visā Latvijā. Programma paredz 3., 4., 5. un 6. klašu skolēniem katru nedēļu papildus nodrošināt trīs fakultatīvas sporta nodarbes saskaņā ar Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas metodisko materiālu.

Inta Jansone
V.Plūdoņa Kuldīgas
vidusskolas arhīva foto

Autobuss būs agrāk

Lai pasažieri varētu pārsēties no viena autobusa citā, no 1. jūnija darbdienās un sestdienās maršrutā Virka–Pelči pieturā Virka reiss sāksies 9.20 (līdz šim 10.00), bet Pelčos 9.50 (līdz šim 10.30).

Autotransporta direkcija aicina

pasažierus par braucienu ņemt biļeti, atgādinot, ka statistiku par reisa pieprasījumu veido izsniegtais skaits. Par biļešu tirdzniecības pārkāpumiem var ziņot kontrolieriem, jebkurā diennakts laikā sūtot īsziņu vai zvanot pa tālr. 27776621.

Rīt modinās Vārmes muižu

Sestdien, 1. jūnijā, 10.00 vārmnieki un citi interesenti aicināti uz Vārmes muižas kalpu mājas jeb ērberģa modināšanu, lai kopā ar speciālistiem apskatītu nozīmīgās būvdetaļas un vēleizapspriestu, vai vēsturisko kompleksu tomēr nevar saglabāt.

Pēc seno vērtību saglabāšanas entuziastu ierosmes muižas liktenis pēdējās dienās no jauna raisījis diskusijas un virkni notikumu. Jau rakstīts, ka koka restaurators Māris Gulbis un viņa meita, Latvijas Mākslas akadēmijas studente Anemarija Gulbe saziņā ar pagasta pārvaldi sākotnēji bija iecerējuši ēku un apkārtni talkā nedaudz sakopt, bet pagājušonedēļ domes būvinspekcija atzina, ka ērberģi atrasties ir bīstami.

Informācija feisbukā raisīja dažādu cilvēku interesi. Tostarp Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) ziņoja, ka pašvaldībai nosūtījusi aicinājumu – muižas saglabāšanas iespējas pārskatīt vēleiz. Izmaiņas Būvniecības likumā diemžēl vairs neparedzot to, ka, nojaucot ēkas, kas vecākas par 50 gadiem, tas jāsaskaņo ar pārvaldi, un lielāka atbildība uzlikta pašvaldības būvvaldei. Lai arī Vārmes muižas ansamblim nav valsts aizsardzības statusa, tā nojaukšana būtu neapgriezenisks zaudējums, raksta NKMP.

Kā informē A.Gulbe, rītdienas pasākuma nolūks ir sapulcēt domubiedrus un izskaidrot šīs arhitektūras kultūrvēsturisko nozīmi. Ar domes vadības ziņu, ievērojot drošību, ērberģi tomēr varēs ieiet, apskatīt vērtīgās būvdetaļas, to-

starp iespaidīgo manteļskursteni, kura izmērs un novietojums, iespējams, liecinot, ka ēka ir senāka, nekā uzskatīts iepriekš. Ieradīsies arī Latvijas Piļu un muižu asociācijas viceprezidents, Padures muižas īpašnieks Jānis Lazdāns un tradicionālo krāsu eksperts, restaurators Edgars Raitums no Kuldīgas. Vēl esot aicināts seno ēku eksperts, Tāšu muižas atjaunotājs Juris Zviedrāns, Rīgas Kalnciema kvartāla atjaunotājs Mārtiņš Dambergs, Padures klēts saimniece, mākslas vēsturniece Alise Volanska un Jaunaucis pils atjaunošanā iesaistītā biedrības *Mēs Jaunaucei* pārstāve Ingūna Balcerē. M.Gulbis darbojies daudz seno ēku restaurācijā, un arī Annemarijas interese nav dzimusi nupat – viņa rakstījusi pētniecības darbu par muižas apbūvi un arī Vārmes baznīcas zudušo interjeru.

Kā apliecinājusi pagasta pārvalde, ērberģi nojaukt nav paredzēts. Taču vecā pienotava pērn jau nojaukta, un uzņēmums *AB būvniecība* pēc domes pasūtījuma nupat bija sācis citas kompleksa ēkas – klēts – demontāžu, noņemot dakstiņus. Bet seno ēku entuziasti cer rīt kopā pārrunāt, vai tiešām nav iespējams atgriezties pie pašvaldības sākotnējās ieceres un vismaz daļu klēts akmens mūru iekonservēt.

Kā ceturtdien *Kurzemniekam* sacīja domes izpilddirektore vietniece Agnese Buka, demontāža tiek apturēta, un nākamceturtdien 17.00 domē būs tikšanās arī ar M.Gulbi, NKMP pārstāvjiem un citiem, lai izņemtu, kā turpmāk rīkoties.

Dina Porīņa

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Jaunietis ubago, vīri dzer

13. maijs. Saņemam nozaudētus personas dokumentus, nododam īpašniekam. Kādai personai Skrundā esot izteikti draudi. Noskaidrojam apstākļus, iesaistām arī Valsts policiju (VP). Rudbāržos suns palicis bez saimnieces, tas nodots Saldus dzīvnieku patversmē *Oposums*. Mums ziņo par nozagtu meža zvēra ragu.

14. maijs. Saņemam sūdzību no Skrundas iedzīvotājas, ka sētā ar mašīnu iebrukušī, viņasprāt, viltvārži. Uz auto bijis firmas logo, un tās darbinieks gribējis kundzei nodot pasta sūtījumu, par kuru nekad neesot jāmaksā. Sieviete sūtījumu nav ņēmusi, jo neko neesot pasūtījusi.

16. maijs. Rakstām administratīvā pārkāpuma protokolus par miesas bojā-

jumiem, alkohola lietošanu un dabisko vajadzību kārtošanu sabiedriskā vietā.

20. maijs. Ziņo, ka suns, kas bija pazudis, ir atgriezies mājās. Palīdzam VP Skrundā atrast kādu cilvēku.

21. maijs. Saņemam sūdzību par paliela auguma suni, kas klaiņo savā vaļā un, iespējams, ir agresīvs. Īpašnieki noskaidroti.

22. maijs. Kādas privātmājas teritorijā suns sakodis vīrieti, kurš tur iegājis bez uzaicinājuma. Pie veikala *Saldo* vairāki vīri sabiedriskā vietā lieto alkoholu.

23. maijs. Administratīvā pārkāpuma protokols par dzīvesvietas nedeklarēšanu. Skrundā, Ziedu ielā, pamucis suns.

24. maijs. Divi vīri Skrundā pie veikala *Elvi* lieto alkoholu. Jaunietis turpat

ubago. Mums ziņo par zādzību veikalā *Saldo*. Aizdomās turēto aizturam un nododam VP.

25. maijs. Jaunieši Raiņa ielā rauj ceriņus. Netālu no autoostas vecāks vīrs sabiedriskā vietā lieto alkoholu.

27. maijs. Sieviete guļ uz ietves un nespēj pāriet, jo ir pamatīgi iereibusi. Saņemam mutisku sūdzību, ka kāda vīra bijusi draudzene viņam neatdodot planšetdatoru.

28. maijs. Rīkojam pastiprinātu kontroli kopā ar VP, dodamies pie vairākām vardarbībā cietušām personām.

29. maijs. Kopā ar VP veicam tiesas sankcionētu administratīvo pārkāpumu vietas apskati privātpašumā Nīkrācē.

Stāsta Skrundas novada pašvaldības policijas inspektors Ģirts Miksons.

Atrod narkotikas un nozagtos datorus

No 23. līdz 30. maijam Valsts policijas Kuldīgas iecirknī reģistrēti 80 notikumi, sākti 16 kriminālprocesi, un prokuratūrai nosūtītas četras lietas.

Kuldīgas iecirkņa priekšnieks Normunds Aleckis stāsta, ka vairāki iesākti kriminālprocesi ir par sīkām zādzībām tirdzniecības vietās Kuldīgā un par mantu zagšanu Rudbāržu pagastā. Vairākos gadījumos konstatēts, ka nozagta nauda un degviela. Rendas bibliotēkā bijuši nozagti trīs datori, kas nu jau atgūti, jo vainīgā persona noskaidrota un aizturēta.

Lai Eiroparlamenta vēlēšanu laikā nodrošinātu kārtību, VP pastiprināti uzraudzījusi ceļu satiksmi. Par pārkāpumiem uzrakstīti 39 protokoli. Nedēļas nogalē vairākās vietās Kuldīgā jaunieši traucējuši sabiedrisko kārtību, un ir sāktas administratīvās lietvedības. Divās skolās Kuldīgā pārbaudēs konstatēti pārkāpumi saistībā ar narkotiskajām vielām.

Kultūra un sports – Baibas Langes ziņā

„Esmu gatava mesties jaunā piedzīvojumā,” tā saka kuldīdz-niece Baiba Lange, kura no šīs nedēļas strādā par Pelču pagasta kultūras un sporta pasākumu organizatori.

Viņa turpina: „Esmu atvērtā iedzīvotāju ieteikumiem. Droši var ar mani sazināties un izteikt savas vēlmēs. Ļoti vēlos uzklaut viņu viedokli un panākt, lai cilvēkiem ir gandarījums un baudījums no tā, kas notiek pagastā, lai tas nav tikai *ķeksīša* dēļ.” Baiba uzsver, ka pagaidām nekādu grandiozu plānu neesot: „Paskatīšos, kādi pasākumi ielānāti un pamazām sāksu piedāvāt savas idejas.” Vēl viņa piebilst, ka labs kontakts izveidojies ar pagasta pārvaldes vadību: „Mēs domājam vienā virzienā.”

Konkursā uz šo amatu bija pie-teikušies trīs pretendenti. Pagasta pārvaldes vadītāja Kristiāna Rubene: „Manuprāt, konkursa rezultāts ir labs, jo arī citu pagastu pieredze liecina – kultūras darbinieku sameklēt nav viegli un no šī darbi-

nieka ļoti daudz atkarīgs. Esam ļoti tuvu Kuldīgai, un pelčenieki bieži vien izvēlas pasākumus tur, nevis Pelčos. Kuldīgā notiek lieli un labi pasākumi, tāpēc piesaistīt Pelču pasākumiem cilvēkus jaunajai darbiniecei būs liels izaicinājums.”

SAVALDZINA AR VĒSTURISKO GAISOTNI

„Man patīk, ka Pelčos ir vēsturiska gaisotne, senas ēkas, arī *Pagrabiņš*, kurā būs mana darba vieta. Kādu laiku esmu dzīvojusi Ābeles ciemā, līdz ar to zinu šo vidi un cilvēkus. Ābeles ciems it kā ir Pelču pagastā, bet vairāk atsevišķi – kā Kuldīgas guļamrajons. Viensētu iedzīvotāji parasti ir pašpietiekami. Tajā pašā laikā tur ir arī bērni un pensionāri. Centīšos viņiem piedāvāt pasākumus.

Mans pirmais uzdevums būs ap-gūt pieejamo materiālo bāzi un tās izmantošanas iespējas, iepazīties ar pasākumu plānu šim gadam. Pavisam drīz būs Līgo svētki. Tiem pagasta deju kolektīvs gatavo uzvedumu. Man ātri jāielec šajā

Pelču pagasta kultūras un sporta pasākumu organizatore Baiba Lange aicina iedzīvotājus uz sadarbību.

wagonā, lai saprastu, ko palīdzēt. Ja pasākums tiek rīkots pagastā, tas nenozīmē, ka tas drīkst būt mazāk kvalitatīvs. Viena no manām idejām ir tirdziņš vai andele Ābeles ciemā. Tur katram ir savs dārziņš. Vienam kaimiņam brangāk padevušies rabarberi, citam – tomāti vai zaļumi. Būtu labi to visu nevis vienkārši iz-dāļāt, bet iegūt kādu labumiņu.”

PIEREDZE GANA LIELA

„Man ir kultūras darbinieces izglītība un ilgu gadu pieredze, varēšu likt lietā savas iemaņas. Savulaik beidzu Kultūras koledžu svētku režijā un kultūras menedžmentā. Diplomdarbs *Klubu nakts* bija viens no Latvijas deviņdesmitgades projektiem. Pēc tam sākās krīze, saņēmu piedāvājumu strādāt Maljorkā par izklaidētāju viesnīcā, kur nostrādāju astoņas sezonas. Darbojos ar visu vecumu grupām trīs valodās: angļu, vācu un spāņu. Pirmajā sezonā biju izklaidētāja, bet jau otrajā kļuva par atbildīgo – vadīju izklaidētāju

grupu, gatavoju programmas, rūpējos par afišām un materiāliem, mācīju jaunos darbiniekus. Pati esmu vadījusi ekskursijas, ūdens aerobiku, dažādas atrakcijas. Latvijā atgriezies pirms diviem gadiem, strādāju ģimenes uz-ņēmumā *Jēkaba sēta*, bet no turienes aizgāju veselības dēļ.

Esmu apguvusi daudz noderī-ga, piemēram, sejas apgleznošanu vai balonu figūru locīšanu, kas tik ļoti patīk bērniem. Tā kā varēšu būt multifunkcionāls darbinieks, piedāvājos radošas darbnīcas, spēles bērniem un jauniešiem, lai viņus atrautu no viedierī-cēm. Pensionāriem piedāvāšu ekskursijas, varbūt nūjošanu vai pastaigas ar izzinošiem elemen-tiem. Savai komandai Maljorkā vienmēr teicu: „Ja cilvēks pats neiesaistās, bet vienkārši noska-tās no malas, tas nenozīmē, ka viņš nevērtē mūsu programmu.” Vienmēr ir aktīvie dalībnieki un pasīvie vērotāji. Man, protams, gribētos, lai pirmo būtu vairāk.”

Saimnieciskas lietas

Kā virzās Avotu ielas un Ābeles ciema ielu apgaismojuma un elektrofiklu rekonstrukcijas iecere, informē pārvaldes vadītāja Kristiāna Rubene.

„Avotu ielas remontam šobrīd notiek projekta saskaņošana. Pavisam drīz varēsim izsludināt iepirkumu. Savukārt Ābeles ciema ielu apgaismojuma projekts ir cieši saistīts ar elektrofiklu rekonstrukcijas projektu. Apgaismojuma projekts mums jau sen ir gatavs un stāv atvilktnē. Tas ir derīgs divus gadus, bet akciju sabiedrības *Sadales tīkls* plānotie elektrofikla rekonstrukcijas darbi Ābeles ciemā aizkavējušies. Viņi jau trešo reizi ir izsludinājuši iepirkumu.

Notiek projektēšana pils ēkas pagrabstā-va pārsedžu remontam. To, ka pārsedzes kļuvušas bīstamas, martā noteica Būvniecības valsts kontroles birojs. Kopš tā laika vairākas telpas ir ciet. Arī šie darbi ir iekavējušies, jo jūnijā bija jāsākas būvdarbiem. Ceram, ka projektēšana jūnijā tiks pabeigta un ka līdz rudenim darbus izdosies paveikt. Mūsu lielākās bažas ir par Leģendu nakti, jo tas ir ļoti apmeklēts pasākums un pili grieb redzēt visi viesi.”

Pasākumi

1. jūnijā 12.00 pie *Pagrabiņa* Bērnu aizsardzības diena ar jautriem eksperimentiem, izklaidēm un pankūku cepšanu.

21. jūnijā 20.00 pie tautas nama saulgrieži. Uzvedumu gatavo pagasta deju kolektīvs.

22. jūnijā saulgriežu svinības paredzētas Ābeles ciemā. Par norises laiku un vietu tiks ziņots.

Būs aktīvās atpūtas laukums

Šajā vietā Pelčos starp daudzdzīvokļu mājām taps aktīvās atpūtas laukums.

Pelču centrā starp daudzdzīvokļu mājām taps atpūtas laukums, kurā varēs izkustēties dažāda vecuma ļaudis. Nauda piešķirta programmā LEADER.

Par to gandarīta ir pagasta pārvaldes vadītāja Kristiāna Rubene: „Nevienam nestāstīju, ka šo projektu rakstu un mēģinu pieteikties, jo man tas ir pirmais. Tāpēc vēl jo lielāks prieks, ka pēc punktiem tas bija otrajā vietā no iesniegtajiem un ieguvis gandrīz 40 000 eiro. 10% piešķirusi pašvaldība. Man ar dokumentiem, tāmēm un tamlīdzīgām lietām daudz palīdzēja Ugis Pelčers, kurš mācās Latvijas Lauksaimniecības universitātē, ir aktīvs gan savā saimniecībā *Dambi*, gan pagasta dzīvē.”

DIVI IEGUVUMI UZREIZ

Pārvaldes vadītāja priecājas, ka atpūtas laukuma izveide ļaus atrisināt vēl vienu šī pagalma problēmu – apgaismojumu. „Kopš sāku strādāt, iedzīvotāji no apkār-tējām mājām vairākkārt sūdzējušies, ka tur ir tumšs. Paredzēts apgaismot rotaļu laukumu, līdz ar to būsīm nošāvuši divus zaķus reizē, un gaiša būs arī sēta.”

DAŽĀDAM VECUMAM

„Šogad tika izsludināts pēdējais program-mas *LEADER* konkurss, pieteikumu bija ļoti daudz. Lai gūtu atbalstu, bija jāatrod jauninājums. Manā projektā tas ir rotaļu elements bērniem ar īpašām vajadzībām, jo te ir Pelču speciālā internātpamatsko-la-attīstības centrs un skolas bērni nāk uz

veikalu, pastaigājas. Esam domājuši par to, lai būtu ērti dažāda vecuma cilvēkiem. Ja atnāk omīte ar mazbērnu, trenāžieros varēs darboties abi.”

Pagalmā starp daudzdzīvokļu mājām vietas ir daudz, tāpēc tur taps rotaļu laukums, tiks novietoti trenāžieri, jau minētais rotaļu elements bērniem ar īpašām vajadzībām, arī futbola vārti.

KAS NOTIKS TĀLĀK

„Tiklīdz būs saņemts Lauku atbalsta die-nesta lēmums, ka nauda piešķirta, jāsāk ro-sīties. Pusgada laikā jāsaņem būvatļauja un jāsāk projektēt,” skaidro K.Rubene. Līdz pavasarim jābūt gatavam projektam un jānokārto visas formalitātes. Visticamāk, būvniecība sāksies nākamajā pavasarī.

„Vislabāk jūtos viens pats”

„60 gadi nav īpašs pavērsiens dzīvē, tomēr liek par daudz ko padomāt, ieklausīties laika pulkstenī,” atzīst četru bērnu tēvs, ekonomists pēc izglītības, filozofs pēc dabas, pašvaldības uzņēmuma *Kuldīgas ūdens* valdes priekšsēdis ANDRIS KĻAVIŅŠ. Viņš dzimis 3. maijā – vienā datumā ar dzejnieku Imantu Ziedoni – un sarunā vairākkārt netieši norāda uz šo sakritību.

Vai, laikam ritot, tā kļūst vairāk vai mazāk?

Piekrītu, ka līdz ar attīstību dzīve kļuvusi straujāka, bet man laika pietiek. Pēc 50 gadiem sāka patikt klasiskā mūzika. Esmu ielas bērns un ar attiecīgu mūziku izaudzis. Par klasisko mūziku jaunībā runāt būtu bijis nenopietni. Tagad patīk un nevis virspusēji kā izrādīšanās, bet iekšēji. Iekšējā izjūta nekad nav pievīlusi, ja vien tajā ieklausos. Kad neieklausos, tad gan sānā nepatīkšanas.

„27 gadus nerunājam pēc būtības – tikai aplinkus un aplinkus, taisot visādas manipulācijas.”

Laika ir tik daudz, cik ir. Jautājums, kā to izmantot. Kādreiz izlasīju visu Kārli Marksu. Tad sastrīdējās ar vecāko dēlu Juri, kurš pateica, ka Markss nekam neder. Lūk, Platons esot īstais! Filozofs, kurš zina, ko saka. Man nebija argumentu, tāpēc trīs gadus lasīju Platonu. Un tad Jurim teicu, lai nejauc sūdus ar rozīnēm. Platons dzīvoja 400 gadu pirms mūsu ēras, bet Markss – 19. gadsimtā. Atšķirīgas lietas. Man pietrūka savienojuma posma starp šiem laikiem. Atradu Šopenhauerā. Izlasu divas lapas dienā un pēc tam vēl trīs reizes pārslasu. Iepriekš nezināju, ka ir tāds cilvēks, kurš domā tāpat kā es.

Kas ir tas vienojošais?

Likās, ka uz šīs pasaules nav neviena domubiedra. Trīs sievas no manis aizgājušas. Esmu sapratis, ka pietiek precēties un pietiek šķirties. Daudz kā pietiek. Sāku lasīt Šopenhaueru un jutu, ka katrs vārds nāk kā no manis. Jo neviens viņu nemilēja un mani arī lielākoties nemīl. 70% mani nemīl, bet tie 30% mīl tā kārtīgi. Savukārt 10% no tiem nemīlošajiem neieredz un dara to tikpat nopietni kā tie 30%, kuri mīl.

Kas ir cilvēki, kuri nemīl?

Tie, ar kuriem ir atšķirīgs dzīves skatījums. Šopenhauerā man patīk tas, cik precīzi viņš prot formulēt pasaules būtību. Daudzi filozofi grāmatas sākumā uzdod jautājumu un tad 900 lappusēs mēģina atbildēt, tā arī neko nepasakot.

Tomēr izvēlēties ekonomista profesiju.

Sākumā Latvijas Universitātē apguvu tirdzniecības ekonomiku. Aizgāju, jo sapratu, ka tur māca pārāk vispusīgi – arī to, kas man nebija vajadzīgs. Iestājos tūrajās ekonomistos. *Kuldīgas ūdens* ir ceturtais uzņēmums, ko vadu. Vispirms bija *Kuldīgas RPB* autotransporta uzņēmums ar 104 cilvēkiem, tad pārņēmu rūpniecības bāzi ar 1483 cilvēkiem. Kad sākās patērētāju biedrības noriets, dibināju privāto tirdzniecības uzņēmumu – pirmo pārtikas pašapkalpošanās veikalu *Metro*.

Kāpēc privātā uzņēmējdarbība neveicās?

Vispār esmu tirgotājs kopš bērnības. Atceros, ka skolas laikā rītos gāju uz Ventu makšķerēt. Nācu mājās gar kafejnīcu *Vāverīte*, un tur jau agri sāka cept bulciņas, kas smaržoja pa visu kvartālu. Tad nu es makšķeres auklas galā piesēju vienu vimbu, iekāru tur pa logu un apmaiņā saņēmu dažas bulciņas. Taču privātā tirdzniecība 90. gados neveicās negodīgas konkurences dēļ. Ja tajā laikā griebeja strādāt godīgi, likumsakarīgs iznākums bija bankrots.

Ko dara jūsu bērni?

Jurim tagad ir 26 gadi. Viņam likās iezīmēts ceļš mūzikā, bet pēkšņi viņš visu mainīja. Pirms diviem gadiem ar izcilību pabeidza Briseles konservatoriju, holandieši viņam nopirka jaunu čellu par 58 tūkstošiem, bet izlaiduma vakariņās viņš pateica, ka ies mācīties par juristu. Iestājās Edinburgas universitātē, tikko teicami ir nokārtojis pēdējo eksāmenu, 9. jūnijā būs izlaidums, un pēc mēneša lidos uz Vašingtonu, jo viņš jau uzņēms Amerikas vecākajā universitātē Vašingtonā, kur turpinās studēt jurisprudenci. Meita Estere (25 gadi) augustā beigs doktorantūru – arī tiesību zinātnēs. Mazais Ronaldiņš (22 gadi) Anglijā mācās par pavāru, viņam patīk gatavot ēst tāpat kā man. Bērni no otrās laulības prātā atsitūties mātē, fiziski – manī.

Vecākā meita Anna ar manu pirmo sievu jau sen aizbrauca uz Ameriku un dzīvo tur joprojām. Vēl man ir audzumeita Marija. Ar viņas mammu izšķīrāmies gadu pēc tam, kad pārcēlāmies uz laukiem – uz Īvandes *Pūnām*, jo viņai te nepatika – aizbrauca atpakaļ uz Ukrainu. Bet Marija palika, Rīgā pabeidza *rozentāļus*, iestājās Latvijas Mākslas akadēmijā.

Vai pašam nav bijusi vēlme

„Kā formulēt dabu: vai tā ir fizika vai Dievs? Es domāju, ka fizika ir tikai dabas apraksts, bet daba veidota no Dieva. Tātad Dievs ir izcilis fiziķis,” filozofē Andris Kļaviņš.

nodarboties ar mūziku vai mākslu?

Nē. Esmu radīts tam, lai radītu vidi, kurā citiem attīstīties mākslai. Starp citu, esmu arī rakstnieka Ļeva Tolstoja fans, jo viņš nebaidījās no fiziska darba. Es cienu cilvēkus, kuri no fiziska darba nebaidās. Ar globalizāciju, datorizāciju esam izskauduši daudzus latviešu vārdus. Tikpat kā vairs nepieņemam godaprātu. No padomju laikiem nelabu skaņu ieguvīš vārds *biedrs*, kaut būtībā tam ir liela nozīme.

„Gudro kolektīvā jāpieņem tas, ka vadītājam ne vienmēr ir taisnība, jo speciālisti savā jomā var būt zinošāki.”

Laikabiedrs, domubiedrs, karabiedrs...

Kā citādi nosaukt cilvēku, kurš nav ne draugs, ne draudzene, bet kaut kas vairāk par svešu cilvēku? Jā, laikabiedrs. Tā kā esmu mācīties ekonomiku, lasu minētos onkuļus un vēl daudzus citus, man ir sava filozofija, kāpēc pamazām vērtības zaudējam. Latviešiem ir tāds vārds *lieta*, no kura atvasināta latviskās būtības struktūra. Lieta nevis kā manta vai prece, bet daudz būtiskākā nozīmē. Piemēram, lietaskoks – kaut kas, ko cilvēks uztaisījis, lai lietotu ilgu laiku. Tagad esam iedzīti ekonomiskā strupceļā un taisām tikai preces, ko pārdot. Vienam vārdam var būt desmit intonācijas un nozīmes. Imants Ziedonis bieži to apspēlējis. Es gribu lietot šo zemi, lietot skaisto dabu, kas man apkārt, bet tas nenozīmē tikai izmantot. Es gribu arī par to rūpēties un to saglabāt.

Kas bija pirmie skolotāji, no kā mācījāties saprast lietas?

Izaugu uz Gagarina (tagad Piltenes) ielas gandrīz burtiskā nozīmē,

jo man bija tikai trīs gadiņi, kad smagas slimības dēļ nomira mamma. Un tomēr tajos trīs gados esmu daudz no viņas saņēmis. Tēvs strādāja *Vulkānā* trīs maiņās, dažreiz turpat pagulēja un strādāja atkal – viņam nebija laika mani audzināt. No bērnības atceros, ka bija bailes no brīža, kad iestāsies tumsa un es būšu viens pats mājās. Tā mani skoloja dzīve. Skolas laikā bija draugs Aivars Turks. Viņa mammiņa mani ļoti lutināja. Dienzēl Aivaru sabrauca kravas auto. Kopš tā laika īstu draugu vairs nav – ir tikai biedri, labi paziņas, ar kuriem patīkami būt kopā. Bet vislabāk jūtos, kad esmu viens pats. Es jau esmu tāds dabas bērns, tāpēc uz laukiem atnācu, nevarēdams ciest to estrādes troksni pilsētā.

Vai saviem bērniem esat labs tēvs?

Divus vecākos no otrās laulības audzināju es, kad sieva aizbrauca strādāt ārzemēs. Ar mazāko vairāk noņēmas vecmāmiņa. Man nav skumji, ka viņi ir prom, arī pašam aizbraukt nav bijusi vēlme, kaut neuzskatu sevi par patriotu. Nebiju tāds ne sociālistmā, ne tagad kapitālistmā. Dzīvē visvairāk vērtēju personisko neatkarību. Neesmu atkarīgs ne no vietas, ne no laika, vienīgi no attiecībām. 30 gadu jubilejā viens dakteris uzdāvināja grāmatu par veiksmīgu bērna audzināšanu. Es apvainojos, bet drīz tas pārgāja, un vēru vaļā to grāmatu, ko sarakstījis viens bārdains zviedru vecis, kuram pašam seši bērni. Par spīti dakterim izlasīju un secināju, ko jau zināju, – veiksmīgas bērnu audzināšanas pamatā ir iztūties pret viņiem kā pret pieaugušajiem. To jau uzzināju, kad apguvu Austrumu filozofiju un cīņas mākslu.

Kā vērtējat tagadējās pārmaiņas sabiedrībā?

Nav jau to pārmaiņu. 27 gadus

mēs nerunājam pēc būtības – aplinkus un aplinkus, taisot visādas manipulācijas, tikai ne pēc būtības. Runājam par izglītību, bet patiesībā par to nemaz nerunājam. Tādi juristu jociņi. Aizbraucu uz tiesas sēdi Iepirkumu uzraudzības biroja lietā, kur mūsu uzņēmums ir atbildētājs. Tur kādi septiņi juristi. 15 minūtes norunā par lietu, un tad sākas... Kādas divas stundas maļ tukšu – kā tie filozofi 900 lappušu garumā. Gadu tā braukāju, tikmēr Saldū raka, Tukumā un Ventspilī raka. Man jau nav žēl, ka citiem sokas. Skaudība nav mana īpašība. Žēl, ka darbs neritēja uz priekšu tukšo runu dēļ.

„Lieta nevis kā manta vai prece, bet daudz būtiskākā nozīmē, piemēram, lietaskoks. Tagad esam iedzīti ekonomiskā strupceļā un taisām tikai preces, ko pārdot.”

Vai filozofija un raksturs ne-traucē vadīt kolektīvu?

Ir diezgan grūti. Kolektīvā 40 cilvēku. Es 41. Pēdējais vai varbūt pirmais. Augstskolā mani mācīja, un dzīvē esmu pārliecinājies: ir divu veidu vadītāji. Vieni, kas savāc gudrus kolēģus. Otri, kas pulcē tos, kuri visam piekrīt, un tādi ir lielākā daļa. Jo tad neviens tevi nekritizē, visu saka pa spalvai. Gudro kolektīvā jāpieņem, ka vadītājam ne vienmēr ir taisnība, jo speciālisti savā jomā var būt ziņošāki. Taču uz tādiem cilvēkiem var palauties – uz viņu pieredzi un godaprātu. No tiem muļķīgiem var sagaidīt aplamības, neizdarību. Man kolektīvs grūtības nesagādā.

Kad Juris skolas gados aizrāvās ar motokrosu un vinnēja sacensības Saldū, viņam uzdāvināja mazu blociņu. Kopš tā laika es tajā ierakstu citu vai savas vērtīgās atziņas. Ir tur tāds ieraksts: „Labs sētnieks var būt arī labs direktors, bet slikts direktors nevar būt labs sētnieks.”

Vai Dievam ticat?

(Ilgi domā). Redzi, man te nav nekādu eksotisko augu. Tikai tās puķītes, kas Latvijas dabā. Stādu ābeles, ķiršus, plūmes. Dīķī vārdes kurkst tā, ka vakaros nevar sarunāties. Putni čivina, gulbju pāris ar bērniņiem mīt – vienu gan lapsa aiznesa. Viss Dieva radīts. Laikam ticu. No Šopenhauera man visvairāk patīk atziņa, ka cilvēka dzīve sastāv no prieka un 70% no tā dod veselība. Lūk, vecais ūpis teic, ka dzīvei mūs var piesaistīt tikai prieks.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

Kādu zivi izvēlēties
Pasaules Dabas fonds (PDF) vērs uzmanību uz to, kā jebkurš iedzīvotājs var palīdzēt veidot ilgtspējīgu zivsaimniecību un savvaļas zivju resursu saglabāšanu.

Bioloģijas doktors Māris Plikšs uzsvēr, ka līdz 85% pasaules zivju krājumu savvaļā ir vai nu pilnībā izlietoti, vai pārāk daudz nozvejoti, neļaujot tiem atjaunoties. Pēdējos 10–15 gados zivis, vēzveidīgie un gliemenes tiek aizvien vairāk audzētas mākslīgi. PDF atzīst, ka akvakultūrai ir daudz nopietnu izaicinājumu. Piemēram, ķīmiskās piedevas, antibiotikas, kas tiek izmantotas preventīvi, lai uzlabotu nebrīvē augošu zivju un vēzveidīgo veselību. Izbēgušās audzētavu zivis konkurē ar savvaļā dzīvojošajām un ietekmē vidi, kas nav viņu dabīgā dzīvesvieta. Audzētavu zivju barības ražošanā vēl aizvien galvenokārt tiek izmantoti savvaļā nozvejoto zivju milti. Tā nav ilgtspējīga saimniecība, norāda M.Plikšs.

Lai veicinātu ilgtspējīgu zivsaimniecību, PDF mudina, pērkot zivis veikalā vai tirgū, izmantot speciālo zivju ceļvedi, kurā iezīmētas gan tādas zivis, kuru zveja vai audzēšana nav ilgtspējīga, gan tādas, kuras drīkst pirkt un ēst bez sirdsapziņas pārmētumiem. Fonda speciālisti mudina nepirkt dziļūdens zivis, jo tās aug ļoti lēni, neiegādāties zivis un vēzus, kas ir mazāki par minimālo pieļaujamo izmēru, ja rodas šaubas, jautāt pārdevējam, kur zivis augušas, kā ķertas. Atbildes varbūt ne vienmēr būs precīzas un pareizas, bet uzdotais jautājums liks aizdomāties arī citiem cilvēkiem.

Zivju ceļvedis

NEPĒRC!

(Šo zivju un jūras velšu zveja vai audzēšana nav ilgtspējīga.)

Akmeņplekste jeb āte, Aļaskas polaks jeb mintajs, Arktikas palija no Skandināvijas, asaris (mazāks par 19 cm), Atlantijas paltuss no Norvēģijas, Grenlandes paltuss, baltspuru/garspuru tunzivs no Vidusjūras, brosmē, dzeltenspuru tunzivs, ēdamais krabis, galvkāji, haizivis un rajas, jūras līdaka, jūras mēle un mazmutes plekste, jūras zeltplekste (25 cm), jūras velns, Kamčatkas krabis no Krievijas, lasis no Dienvidamerikas audzētavām, līdaka (50 cm), Vidusjūras makrele jeb skumbrija, makrurons, Norvēģijas menca (35 cm), merlangis, Vidusjūras merlūza jeb heks, ar trali ķerts Norvēģijas omārs, pangasija jeb svitrainais sams no Āzijas audzētavām, pikša, platspilju un šaurspilju vēži (10 cm), plekste/bute (21 cm), saida, sarkanasarī un sarkanā plekste, svitrainā tunzivs, Botnijas liča siģa, taimiņš, Āzijas, Ēģiptes tilapija, tropu garnele, varavīksnes forele no Dienvidamerikas vai savvaļas, vilkzivs un zaķzivs, zandarts, Ziemeļu garnele, zilā midija, austere un ķemmišgliemene, zilā un garastes tunzivs, silto jūru zobenzivis, zutis.

PIRMS PIRKŠANAS PADOMĀ!

(Ir problēmas ar šo zivju nozveju un audzēšanas metodēm.)

Marokas astonķājis, ar rokām vāktas austeres, brētiņa, dzeltenspuru tunzivs no Indijas un Atlantijas okeāna, garastes tunzivs no Taizemes, ēdamais krabis no Vidusjūras, kalmāri no Atlantijas un Klusā okeāna, Kamčatkas krabis no Norvēģijas, lasis no Kanādas un Norvēģijas, Latvijas ezeru repsis, saldūdens vēži no Turcijas un Ķīnas, silķe, reņģe no Botnijas liča, siģa no Rīgas liča, vēdzele.

ĒD UZ VESELĪBU!

Arktikas palija no Islandes un Austrijas, asaris (lielāks par 19 cm), Vidusjūrā makšķerēti astonķāji, Atlantijas paltuss, austere no Ziemeļeiropas audzētavām, brētiņa, ēdamais krabis no Zviedrijas, jūras zeltplekste, Klusajā okeānā makšķerēti kalmāri, Kamčatkas krabis no Aļaskas, ar rokām vāka ķemmišgliemene, Tālo austrumu, Klusā okeāna ziemeļu lasis, līdaka no audzētavām, murdos ķerts Norvēģijas omārs, sertificētā audzētava augusi pangasija, Norvēģijā ar tiklu ķerta pikša, Rīgas liča plekste/bute (21 cm), Islandes saida, Spānijā, ASV, Latvijā audzēti saldūdens vēži, silķe, reņģe no Rīgas liča, Austrijā audzēts taimiņš, Klusajā okeānā ar makšķeri ķerta vai audzēta sertificētā audzētava tunzivs, varavīksnes forele no Dānijas audzētavām, diķos un ezeros mākslīgi pavairota vēdzele, Latvijas ezeros pavairots zandarts, ar rokām ķerta zilā midija, ASV un Kanādā harpūnēta zobenzivis.

Inguna Spuleniece
Pilns zivju ceļvedis: www.pdf.lv

Jūras vide jāuzlabo

Nesen klajā nākušais novērtējums par Baltijas jūras vides stāvokli Latvijas teritorijā vēsta, ka ūdens ir labs, zivis pārtikā var droši lietot, tomēr krājumi rūk, jo pastāv piesārņojuma draudi.

DABAI UN CILVĒKIEM

Pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) pasūtījuma jūra vērtēta pēc 11 kritērijiem. Tika pērtā bioloģiskā daudzveidība, vietējās un svešzemju sugas, to komerciālās iespējas, barības ķēdes, eutrofikācija (pārāk daudz barības vielu ietekmē ūdenstilpes aizaug), gultnes integritāte, hidrogrāfiskie apstākļi, piesārņojošas vielas un savienojumi pārtikā izmantojamajos organismos, kā arī atkritumi un enerģija (zemūdens troksnis). Šie kritēriji ir kopīgi visām Eiropas Savienības valstīm, lai varētu situāciju salīdzināt. Tādējādi sniegts pārskats par Latvijas jūras ekosistēmas (augu, dzīvnieku un mikroorganismu kopieni un to dzīves vides kopuma) stāvokli un faktoriem, kas to ietekmē, kā arī parāda izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo vērtējuma periodu.

Tāpat aplēsts, ka sabiedrības ieguvumi no jūras ūdeņu uzlabošanas līdz labam stāvoklim būtu vismaz 6,4 miljoni eiro gadā. Tas attiecas tikai uz analizētajām tēmām – bioloģiskās daudzveidības vērtību un vides problēmām: eutrofikāciju, svešo sugu ienākšanu, atkritumiem piekrastē.

ATKRITUMU UN PIESĀRŅOJUMA DĒĻ

Attiecībā uz zivīm konstatēts, ka no Baltijas jūras Latvijas daļas tās uzturā var lietot droši, jo pilnībā atbilst pārtikas kvalitātes prasībām. Tāpat arī ūdens atbilst normām, lai peldētos. Tomēr bioloģiskās daudzveidības stāvoklis vērtēts negatīvi, un to lielākoties ietekmē saimnieciskā darbība. Visvairāk vainojami nesavāktie atkritumi, piesārņojums un tā radītās klimata pārmaiņas.

ARĪ SĀLDŪDENS SUGAS

Baltijas jūrā reģistrēts ap 230 zivju sugu. Jūras ūdeni mīlošās visvairāk izplatītas dienvidrietumos un atklātā jūrā. Savukārt piekrastē ir nozīmīgi biotipi saldūdens sugām, piemēram, asarim un karpu dzimtas zivīm. Piekrastē ir nārsta un barošanās vietas jūras sugām: mencai, plekstei un reņģei. Lielākā daļa migrējošo zivju, tostarp laši, taimiņi, upes nēģi un dažas citas, nārsto upēs, bet aug lielākoties jūrā. Zuši ir migrējoša suga, kas pieder pie Eiropas zušu populācijas.

JĀUZTRAUCAS PAR MENCĀM

Pētot zivju krājumus piekrastē, dažādās vietās atsevišķas sugas izvēlētas kā indikatorus. Tā Rīgas līcī (Daugavgrīvā) konstatēts, ka 2012. gadā asaru skaits strauji audzis, bet

pēdējos gados samazinājies. Līdzīgi atklātā jūrā Jūrkalnē noticis ar plekstēm. Laši un taimiņi pērti arī upju grīvās pie jūras, un atzīts, ka smoltu (mazuļu) ielaišanas dēļ populācija sasniegusi 75% no vajadzīgā pieauguma. Kopumā no Latvijai būtiskajiem krājumiem strauji samazinājies Austrumbaltijas menčas populācija. Arī zveja minēta kā viens no faktoriem, kas ietekmē krājumus, un, iespējams, pēc šī pētījuma konkrētu sugu nozvejas limits tiks pārskatīts.

ARĪ ZĪDĪTĀJIEM UN PUTNIEM

Zivis ir svarīga pārtika arī jūras zīdītājiem un putniem. Tās barojas ar bentosa organismiem (jūras gultnē dzīvojošajiem), zooplanktonu un mazākām zivīm, tā saistot dažādas barības ķēdes, turklāt migrējot tām ir ekoloģiska nozīme, savienojot dažādas jūras. Kopējais zivju daudzveidības novērtējums, kurā ņemts vērā arī komerciāli nozīmīgo sugu stāvoklis un barības ķēde, parāda, ka tikai Botnijas līcī un aptuveni pusē no 21 izvērtētās piekrastes zivju stāvoklis ir apmierinošs vai labs, bet pārējos – slikts.

Atsevišķu sugu stāvoklis atkarīgs no klimata. Piemēram, pelēko roņu skaits un izplatība vērtējama kā laba, bet kopumā sugas ekoloģiskais stāvoklis tāds nav, jo pelēko roņu nobaroība un reproduktīvais stāvoklis kritērijiem neatbilst. Savukārt pogaino roņu izplatība ir labā stāvoklī un drošas cilvēku patēriņam.

IEPLŪST SLIKTĀS BARĪBAS VIELAS

Visvairāk jūru negatīvi ietekmē bagātināšanās ar barības vielām jeb eutrofikācija, kas izjauc līdzsvaru un mazina bioloģisko daudzveidību. To diemžēl veicina tas, ka augu barības vielas ieplūst, piemēram, no lauksaimniecības, kā arī nepilnīgi attīrīti notekūdeņi. Tomēr, salīdzinot ar iepriekšējo vērtējumu par 2007.–2011. gadu, ir novērojami uzlabojumi. Baltijas jūras biotopus var neatgriezeniski ietekmēt svešzemju sugu ienākšana. Novērtējums norāda, ka atkritumu piekrastē ir pārāk daudz. Pludmalē vislielāko piesārņojumu radījuši plastmasa (51%), papīrs un kartons (12%), metāls (10%), stikls un keramika (9%).

KAS DARĪTS?

2016. gadā Ministru kabineta apstiprinātā programma laba jūras vides stāvokļa panākšanai ietver virkni pasākumu, tostarp, uzdevumu novērst atkritumu rašanos, pilnveidot

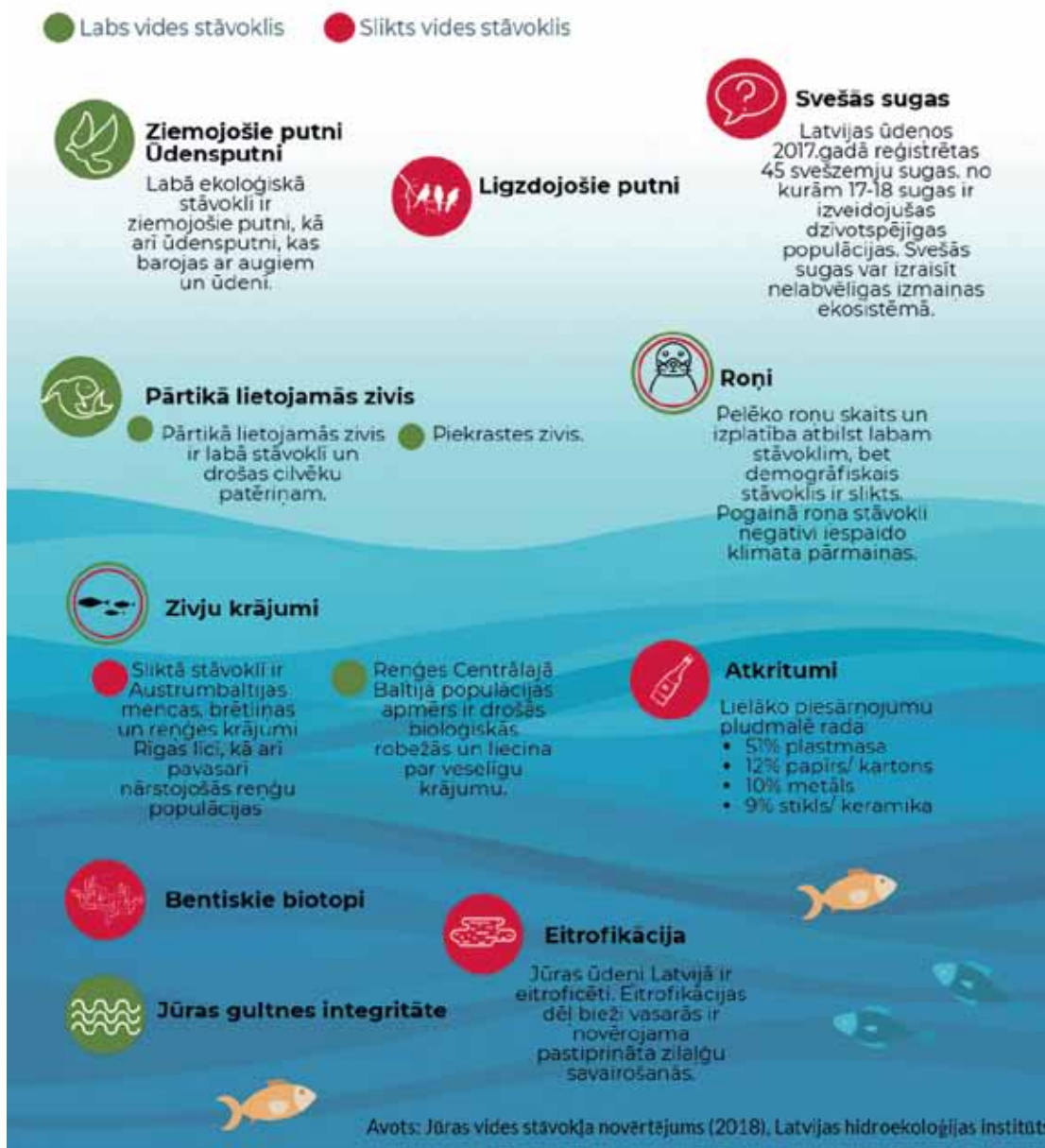
informācijas bāzi, celt sabiedrības izglītības līmeni, lai piesārņojumu mazinātu. To varētu veicināt grozījumi Iepakojuma likumā, samazinot plastmasas iepirkumu maisiņu skaitu, kā arī depozīta sistēmas ieviešana.

Ieguldījumi ūdensapgādē un kanalizācijā bijusi viena no vides investīciju prioritātēm kopš 90. gadu vidus. Pēdējos gados ministrija pievērš uzmanību tam piesārņojumam, kas dabā nonāk no ēkām, kuras centralizētajai kanalizācijai nav pieslēgtas. Pašvaldības šādu notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas uzraudzību regulē saistošajos noteikumos. Pētnieki norāda,

Publikāciju atbalsta

Baltijas jūras vides stāvokļa novērtējums 2018

Pēta, kā Latvijā un Lietuvā klājas nēģiem

Trīs miljonus nēģu kāpuru zinātniskā institūta *Bior Tomes* zivaudzētavas Pelču filiāles darbinieki šopavasara izlaidīs Kurzemes upēs. Tas tiek darīts *INTERREG* projektā *Pārrobežu upes nēģu krājuma novērtējums un pārvaldība Lietuvā un Latvijā*.

Pelču zivaudzētavas veterinārārsts Vjačeslavs Revins uzmanīgi laiž nēģu kāpuriņus Alekšupītē.

Projekta nosaukums ir *Lamprey*, kas angļu valodā nozīmē *nēģis*. Mērķis – izpētīt nēģu populāciju Latvijā un Lietuvā, noskaidrot, kā nēģu resursu apsaimniekošana ietekmē to atjaunošanu, ieteikt labākos veidus, kā saglabāt populāciju un tos pavairot, stāsta Santa Purviņa, *Bior Zivju* resursu pētniecības departamenta iekšējo ūdeņu un zivju resursu atražošanas nodaļas pētniece, hidrobioloģe.

Projekta nosaukums ir *Lamprey*, kas angļu valodā nozīmē *nēģis*. Mērķis – izpētīt nēģu populāciju Latvijā un Lietuvā, noskaidrot, kā nēģu resursu apsaimniekošana ietekmē to atjaunošanu, ieteikt labākos veidus, kā saglabāt populāciju un tos pavairot, stāsta Santa Purviņa, *Bior Zivju* resursu pētniecības departamenta iekšējo ūdeņu un zivju resursu atražošanas nodaļas pētniece, hidrobioloģe.

AIZMIRSUŠI, KA IR ĒDAMI

S.Purviņa stāsta: „Latvijā ir ļoti senas zivju audzēšanas tradīcijas, līdz ar to savus zivju krājumus uzturam labā stāvoklī. Projekta gaitā bija konference Lietuvā, uz kuru uzaicinājām nēģu speciālistus no visām Baltijas reģiona valstīm: Polijas, Lietuvas, Somijas, Igaunijas, pat Kanādas. Visi var mācīties no mums. Piemēram, poļi nēģu audzēšanu nesen atklāja pilnīgi no jauna. Viņiem bijuši pirmie izmēģinājumi, un viņi bija šokēti, ka mēs to darām jau 40 gadus. Polijā ir aizmirsuši, ka nēģus var ēst. Viņiem upes ir piesārņotas, bet mums ir gan nēģu resursi, gan piemērotas upes. Esam Rietumeiropas valstīm tālu priekšā.”

PROT PAVAIROT

Pelču zivaudzētavas vadītājs Valdis Plaudis atklāj, ka šim projektam paredzēts izaudzēt divus trīs miljonus nēģu kāpuru. Mazie nēģi kāpuriņi šķīļas jau divas nedēļas, bet izlaisti tie tiek, kad ir gatavi sākt patstāvīgu dzīvi upē. Parasti audzētava nēģu pavairošanas programmās nepiedalās, to dara *Kārļu* un *Doles* audzētavas.

„Esam vieni no retajiem pasaulē, kas ēd nēģus, līdz ar to mēs tos intensīvi ķeram un intensīvi pavairojam. Ar to pavairošanu Latvijā nodarbojas jau pagājušajā gadsimtā, tāpēc pieredze ir pietiekama,” teica V.Plaudis un pastāstīja, ka projektam paredzēto nēģu audzēšanas procesā sācies pagājušajā rudenī, kad no zvejniekiem tika iepirkti vaislinieki. Šie nēģi pārziemoja līdz pavasarim, maijā tika iegūti ikri, šobrīd tie šķīļas. Visi nēģu kāpuri tiks izlaisti projektā paredzētajās upēs.

Iveta Grīniņa

MAKŠKERNIEKU STĀSTI

Noķer govīs

Kāda draugu kompānija pirms vairākiem gadiem nolēmusi doties uz Nabes ezeru makšķerēt un pārņakšņot teltīs. Kā jau pienākas kārtīgam makšķerniekam saietam, vakara gaitā pie sarunām iedzēruši kādu stiprāku dzērienu. Naktī parādījusies liela migla, bet pirms došanās pie miera makšķernieki sametuši ezerā vēl *gruntenes*. No rīta gulējuši, līdz pēkšņi visām *gruntenēm* intensīvi sākuši skanēt zvaniņi. Visi tūlīt lekuši ārā no teltīm, metušies uz ezeru, lai izvilktu lielo lomu, bet izrādījies, ka naktī miglas un stipro dzērienu dēļ vīriem mazliet sajucis un viņi makšķeres sametuši plāvā, un tajās sapinušās kaimiņu govīs.

(Nobeigums. Sākums 17. maijā.)

Annai jāturpina dziedāt

Agrākā alsundzniece Anna Raita (Wright, dzimusi Lipsne), kura jau teju desmit gadu dzīvo Austrālijā, dalās pieredzē, kādu guvusi pēc smagas traumas. Viņa pārliecināta: ja spējusi tikt uz kājām, tad to var izdarīt arī daudzi citi, kuri varbūt saviem spēkiem šobrīd netic.

„Manas dziesmas ir angļiski. Latviski man dažreiz pat runāt nesānāk,” smejas Anna.

Kad saprati, ka patiešām dari to, kas jādara?

Pirmie seši dziedināšanās mēneši bija klusie – pilnīgā vientulībā meditēju, lasīju grāmatas, lai saprastu, kas esmu. Tad uznāca brīdis: tik ļoti gribējās mūziku, ka ne par ko citu pat padomāt nevarēju. Sāku uzstāties klubos un bāros brīvā mikroфона vakaros (*open mic night*). Tur cilvēks iepriekš pierakstās un 15–20 minūtes var koncertēt, lai sevi parādītu. Spēlēju klavieres un dziedāju savas dziesmas. Man prasīja, kur esmu līdz šim slēpusies. Viens puisis, kuram mājās ir studija, teica, ka viņu interesē manu mūziku ierakstīt. Vienu dziesmu ierakstījām. Pirmais ieraksts man nepatika, tad gribēju bungas pielikt klāt, šķita, ka vēl kaut kā pietrūkst. Parādīju dziesmu vienam trompetistam no Brazīlijas. Viņš teica, ka labprāt ieskaņotu klāt trompeti. Pēc ieraksta aizbraucu uz Eiropu.

Vācu puika atbrauca pie manis uz Latviju, padzīvojām pie maniem vecākiem, pēc tam izbraukājām pusi Eiropas. Gulējām *businā* netālu no Eifeļa torņa. Nevienu netraucēja tas, ka uz ielas cepām olas brokastīm. Pēc tam Barselonā satikos ar latviešu draudzeni. Tur iznāca daudz staigāt, nēsāt somas, un atkal sāka sāpēt ceļgali. Pēdējās piecas dienas pavadīju ar vācu puiku – dzīvojām pie pašas Vidusjūras kempingā. Domāju: „Kāpēc uzreiz šurp nebraucām?” Barselonā bija pārāk smagi. Esmu sapratusi, ka man ļoti patīk lauki, daba, okeāns, jūra, staigāt ar sunīti, sērfot. Pilsētā apkārt ir cements.

Kur tagad sunītis?

Man paveicās, ka viens draugs nopirka māju laukos – kādus 350

kilometrus no Melburnas. Kad man bija jābrauc uz Latviju, teica, lai vedot pie viņa, arī mantas lai nolieku. Trīs nedēļas padzīvoju, lai sunītis pierod.

Kad atgriezies no Eiropas, Austrālijā bija ziema. Pilsētā viss izskatījās drūms. Braucu pie sunīša. Vienu vilcienu nokavēju, nākamais pēc piecām stundām. Nospļāvos – pirkto biļeti līdz vietai, kur varēju tikt. Izkāpu kādā ciematiņā, mēģināju stopēt, sākumā neviens negribēja ņemt. Viens vīrs uzņēma mašīnā, solīja aizvest līdz lielāka ceļa pagriezienam. Sāku skatīties, ka drīz jau nāks arī vilciens. Vīrs teica: „Aizvedīšu tevi uz staciju.” Pa ceļam ievada savās mājās, pacienāja ar tēju, parādīja, cik skaists skats uz okeānu, un aizveda uz vilcienu.

Tā tad pārsvarā cilvēki ir labi.

Vienīgā reize, kad man nepaveicās, bet varbūt tomēr paveicās, bija tas negadījums.

Vai to puisi dabūji rokā?

Ai, man bija jāiet caur upuru tiesu, kas beigās nenotika, toties saņēmu kompensāciju – varēju samaksāt par mācībām, nopirkt datoru, lidmašīnas biļetes.

Cik tālu esi tagad?

Nu esam tuvu stāstam par mūziku. Dziedinājos, braukāju uz

laukiem pie sunīša, lēnām atsāku kāpt uz sērfa deļa. Tā dzīvoju, līdz mūzika sāka riktīgi niezēt. Ieraudzīju uz ielas čalīti, kuram bija klavieres, sintezators, *tumbas* –

„Mēs dziedināties kā sīpols: raujam vienu čaulu pēc otras, kamēr tiekam līdz kodolam. Koncertā pateicu, ka man palikusi pēdējā miziņa, ko dziesmā gribu palaist vaļā.”

viss aprīkojums. Jautāju, vai drīkstu kādu dienu instrumentus aizņemt. Jutu, ka gribu spēlēt okeānam saulrietā. Kad sāku spēlēt, apkārt sapulcējās aizvien vairāk cilvēku. Tas bija brīnišķīgs noslēgums pēc visām traumām! Kā ienāk prātā slikta doma, tā plīst vilnis un to sašķaida. Tuvumā sākās saulrieta deļa, kad tiek spēlētas bungas. Viens čalītis teica, lai paķeru mikrofonu un kaut ko uzdziedu, viņi spēlēs pavadījumu. Atklājās, ka viņi ir no Brazīlijas, rīt koncerts – lai es arī kaut ko nodziedot. Sarunājām, ka brazīliešu dziesmu. Viņi paziņoja, ka drīz būs Melburnā un uzstāsies pasaules klases džeza bārā, lai

nākot uzdziedāt arī tur.

Pēc tam mūzika sāka prasīties vēl vairāk. Pirms Ziemassvētkiem piezvanīju Ceļu negadījumu direkcijai. Teicu, ka ceļgali nav kārtīgi atlabuši – viesmīlībā nevarēju pastādāt. Prasīju, ko darīt, – varbūt mācīties? Tur ideju atzina par labu. Melburnā ir 61 gadu vecs *čoms*, kas man Austrālijā ir kā tēvs. Es sāku teikt, ka varbūt jāmacās, lai

„Tā dzīvoju, līdz mūzika sāka riktīgi niezēt.”

varētu strādāt viesnīcas uzņemšanā. „Kādā uzņemšanā! Ej mācīties mūziku!” viņš uzsauca. Sākumā nobijos, vai drīkstu, tad sapratu, ka ideja ir ļoti laba. Direkcija gan iebilda, ka maksās nevis par manu bakalaura grādu, bet par sešu mēnešu kursiem, lai pēc tam varu iet uz darbu. Atkal runāju ar to *čomu*. Viņa 70 gadus vecā māsa uz trim lapām labā angļu valodā uzrakstīja pamatojumu, kāpēc man vajag mūziku: gan par psiholoģisko, gan fizisko traumu, gan to, ka mūzika palīdzēs dvēselei atveseļoties. Atradu kursu. Izklaušījās labi – sertifikāts ļausot strādāt par skolotāju iesācējiem. Iestājeksāmenā uzspēlēju klavieres, nodziedāju dzezu. Skolotājs, kurš klausījās, teica, ka šie kursi ir cilvēkiem, kuriem par mūziku nav sajēgas, bet ne jau man. Viņš piedāvāja izpildīt teorijas testu, vēl mani paklausījās. Pēc tam laipni aicināja pie viņiem mācīties, bet ne jau kursus. Jautāju, cik tas maksā. Deviņarpus tūkstošus dolāru. Bet direkcija nesolīja vairāk par 3000. Tad bija neliels karš ar direkciju, bet no upuru tiesas saņēmu paziņojumu par man piešķirto kompensāciju. Nauda vēl nebija saņemta, kad gāju uz skolu runāt, vai ļaus samaksāt vēlāk. Pirms tam negribēju cilvēkiem skolā stāstīt par savu negadījumu, bet tagad biju spiesta. Pirmajā mācību dienā staigāju bēdīga – nezināju, vai varēšu mācīties. Beigās bija jāzīet cauri papīru darbiem un visu nokārtojām. Studentu apliecības bildē man ir tik plats smaids! Skola dod kārtīgu mūzikas arodu – varu pēc tam mācīt citus. Ja nomācos vēl desmit mēnešus, varu dabūt bakalaura grādu.

„Jutu, ka gribu spēlēt okeānam saulrietā. Kā ienāk prātā slikta doma, tā plīst vilnis un to sašķaida.”

Pirms mēnešiem diviem skolā bija koncerts. Tas ir eksāmens, kurā pašiem jāizvēlas gaismas, skatuves iekārtojums, pavadījums. Dziedāju austrāliešu komponista dziesmu par traumētu cilvēku. Tur ir vārdi: „Man ir bieža āda un elastīga sirds. Tavs nazis varētu būt pārāk ass, bet es esmu kā plākssteris, kas var brūces sadziedēt vai arī atraut visu vaļā. Tu mani neredzēsi sabrūkam.” Vārdi bija sāpīgi – kaut kas sirdī vēl nebija sadziedēts. Ar šo dziesmu gribēju to izdarīt. Pirms uzstāšanās pastāstīju, ka izvēlējos tādu dziesmu, kurā varu sajūst sevi. Pastāstīju, ka līdz 2017. gada septembrim dzīvoju normālu dzīvi, gāju uz darbu, bet dziļi sirdī sapņoju par mūziku, kaut domāju, ka nevaru to darīt. Izstāstīju par negadījumu. Atzinu: mēs dziedināties kā sīpols – raujam vienu čaulu pēc otras, kamēr tiekam līdz kodolam. Pateicu, ka man palikusi pēdējā miziņa, ko dziesmā gribu palaist vaļā. Bija milzīgas ovācijas. Visi teica, ka man bijis sāpīgs, bet spēcīgs stāsts.

Vai tagad tevī ir miers?

Jā. Briesmīgākais ir aiz muguras. No rīta pamostos, pateicos par skaisto dienu, noskaņojos, uztaisu reiki, fizioterapiju, lai ķermeni dabūtu atpakaļ. Bieži satieku cilvēkus, kuriem – es jūtu – varu kaut ko pastāstīt, palīdzēt: dziedināt gan ar mūziku, gan vārdiem.

Teici, ka Latvijā neatgriezies. Vai Austrālijā bez tevis neiztiktu?

Man tur ir suns, tur ir silti, tur es mācos, tur man dzīve jau izveidojusies.

**Inguna Spuleniece
Annas Raitas arhīva foto**

SARUNA AR JUBILĀRU

Grib savas iespējas iepazīt plašāk

„Šī man ir īpaša dzimšanas diena, jo pēc trim Dānijā pavadītiem gadiem atkal svinēšu to Latvijā kopā ar ģimeni un draugiem,” saka kuldīdznieks Ralfs Šimans, kuram vakar apritēja 23 gadi.

GŪST PIEREDZI DĀNIJĀ

Ralfs pēc Kuldīgas Centra vidusskolas izlēmījis studēt kādā Skandināvijas valstī. „Tur dzīves līmenis augstāks – gribēju pamēģināt. Latvijā ir organizācijas, kas palīdz vidusskolēniem atrast mācību vietas ārzemēs. Es interesējos vietnē *Studystart.lv*, izpildīju testu angļu valodā, un man iedevis informāciju, kā pieteikties studijām, kā atrast darbu un dzīvesvietu. Mācījos datorzinātnes Ziemeļdānijas universitātes koledžā Olborgā.”

Ralfa draugi līdzīgā programmā datorzinātni apguvuši augstskolā Ventspilī, un pēc sarunām viņš sapratis, ka Dānijā mācību process ir atšķirīgs. „Mums pamatā bija prak-

tiska darbība. Strādājām grupās, kopīgos projektos katram bija savas funkcijas. Tā ir viegli sapazīties ar citiem, veidojas cilvēcisks kontakts. Par manu darbu ir atbildīgi arī pārējie iesaistītie. Ja strādā viens pats un neizdodas, tad neizdodas, bet grupā pie rezultāta jānonāk. Esmu ieguvis, jo savu izglītību ieguvu šādi,” uzskata Ralfs.

Viņš ar vēl diviem draugiem no Kuldīgas dzīvojis studentiem paredzētā dzīvoklī, vēlāk pie kursabiedra. Vienlaikus ar studijām divus gadus strādājis – no trijiem naktī līdz astoņiem rītā ar velosipēdu izvadājis pastu. „Pēc darba paēdu brokastis un gāju uz skolu. Mācības bija aptuveni līdz diviem pēcpusdienā. Ritms diezgan spraigs, bet biju tā pieradis, ka, atgriežoties Latvijā, vēl pāris mēnešu naktīs nevarēju gulēt. Šķita, ka kaut kas jādara. Parasti domā, ka Dānijā dzīve ir ļoti dārga, bet ar studenta darbu varēju nopelnīt pietiekami.”

SAVU CEĻU VĒL MEKLĒ

Pagājušajā vasarā Ralfs atgriezies Latvijā un sapratis, ka iegūtajā profesijā negribētu strādāt ilgi. „Sobrīd strādāju *Kuldīgas komunālajos pakalpojumos* par programmētāju, bet esmu iecerējis turpināt mācīties. Iespējams, tā būs žurnālistika. Mani interesē video, fotografēšana, bilžu rediģēšana.”

Kuldīgā atgriezies tāpēc, ka šeit dzīvo vecāki. Mamma Anda darbojas strausu fermā *Nornieki*, bet tētis Nauris vadot mežsaimniecības uzņēmumu *SIA WildWood*. Ralfs savu dzimto pilsētu mīlot, kādu laiku plānojot mācīties Latvijā un saprast, kurā jomā gribētu profesionāli augt, bet pieļauj, ka tālākā nākotnē dzīvos ārzemēs. Gribot iepazīt pasauli un savas iespējas izmēģināt arī plašākā vidē.

Jolantas Hercenbergas
teksts un foto

„Laba atmosfēra kopā ar ģimeni un draugiem ir labākā dāvana, ko cilvēks var saņemt,” savā 23. dzimšanas dienā secina Ralfs Šimans.

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 22. līdz 29. maijam piedzimušas septiņas meitenes un astoņi puikas.

Pieciem bērniem vecāki vārdu vēl domā, pārējiem doti šādi: Amēlija, Dārta, Justīne, Evelīna, Reinis, Adrians, Lūkass Jēkabs, Klāvs, Gundars, un Haralds.

Lai augtu ņiprs!

Gunta un Edgars Spalvas no Saldus 27. maijā 2.44 sagaidīja dēliņu Gundaru. Puika piedzimis 4190 g smags un 56 cm garš. Mājās mazo sagaidīšot Guntas bērni: Renārs (12) un Diāna (desmit). Gunta un Edgars līdz pat bērniņa piedzimšanai neesot zinājuši dzimumu. „Nevienā ultrasonogrāfijā nevarēja redzēt – slēpās,” stāsta mamma. „Tā kā grūtniecības laikā man mainījās ēšanas paradumi, kārojās viss saldais: bulciņas, kūciņas, saldējums. Tā kā iepriekš ar Diānu man bija līdzīgi, domāju, ka arī šoreiz būs meita. Bet, re, kā! Pārsteigums.”

Vārdu ņipram izvēlēts pozitīvu asociāciju dēļ. Vecākiem esot pazīstami divi dzīvespriecīgi, atraktīvi un pēc rakstura jauki šāda vārda īpašnieki. Devuši tādu arī savam dēlam, lai augtu ņiprs.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Darba nebaidās

„Laukos brīvu dienu nav, jo lopiem klāt jābūt visu laiku, bet mani tas neuztrauc, un man te patīk. Pie darba pierasts tā, ka tas neliekas nekas briesmīgs,” atzīst Skrundas pagasta iedzīvotāja Gaida Dēvita, kura aptuveni 500 ha lielajā saimniecībā *Bračas* nodarbojas ar zemkopību un lopkopību.

„1992. gadā vecāki sāka saimniekot mantotajās zemēs. Tas notika laikā, kad pajuka kolhozi. Tagad audzējam graudus, pārsvarā ziemas kviešus. Ir 30 slaucamas govīs, teliņi. Zemi nomājam, palēnām izpērkam. Lopus kopjam paši, jo strādnieku tuvumā nav. Pienu nododam *Kalnauīzā*, graudus – Skrundā vai Saldū. Ar meitu eju pie lopiem, māsa Brigita atbild par ēst gatavošanu un dārza darbiem.” Lielāko dzīves daļu Gaida pavadījusi šajā pusē. Izmācījusies par agronomi, kādu laiku profesijā strādājusi Zaņā, bet tad pārcēlusies atpakaļ uz Jaunmuižu.

LAUKOS JĀSTRĀDĀ

G.Dēvita uzsver, ka pavasaris un rudens ir darbīgākais laiks: „Tagad jāsgādā minerālmēsli, lai tos laikā var izmantot. Ziemā darba mazāk, bet pie lopiem jāiet pilnīgi katru dienu. Katram lopiņam sava pieeja, kā ar to apieties. Ceļos trijos, ap astoņiem visu esmu apdarījusi, sakopusi, gotiņas izslaukusi, gulēt eju desmitos vakarā. Šāds dienas ritms ir gadu gadiem. Ieradums izveidojies, un piecelties man ir ļoti viegli. Tāpat no bērna kājas pierasts, ka viss jāpadara kārtīgi un līdz galam. Kad gāju skolā, brīvlaikā vajadzēja strādāt visu vasaru: vācām kartupeļus, salmus krāvām lielās kaudzēs, bija jāravē lauki.”

TIEK GALĀ PAŠI

Gaida stāsta, ka pie lopiņiem viss tiek darīts pašu spēkiem: „Govīm pieņemam dzemdības. Nekas grūts tas nav – viens var tikt galā. Visu vajag darīt ar mierīgu prātu, jo neviens cits tavā vietā nedarīs, tāpēc arī viss apgūts pašmācības ceļā. Kas nekais tagad, kad tehnika attīstās! Kļūst arvien vieglāk. Savām vajadzībām taisām biezpienu, sieru. Māsa zina daudzas receptes un tās arī izmanto. Man tam neatliek tik daudz laika.”

UZ PILSĒTU NEVELK

„Man nekad nav bijusi vēlme pārcelties uz pilsētu. Lauki patīk – nemaz negribu lauzties uz lielpilsētas burzmu. Brīvu dienu gan te nav, bet mani tas neuztrauc. Viss darbs caur pieredzi iegūts. Nezinu, kā būtu,

Skrundas pagasta iedzīvotāja Gaidas Dēvitas saimniecībā *Bračas* ir ne tikai slaucamās govīs un teliņi, bet arī dārzs un siltumnīca.

ja tagad jauni cilvēki vēlētos sākt saimniekot. Šķiet, ka mūsdienās tas varētu būt sarežģītāk, jo liela daļa zemju paņemtas – nav tik viegli tās dabūt. Ja vecākiem vai vecvecākiem nav tehnikas, ar ko palīdzēt, tad ir grūtāk. Un jāiet laikam līdzī.”

AR ROKU ATMEST NEDRĪKST

„Ar piena cenu vismaz šoziem bija mierīgi. Nezinām, kā būs pa vasaru. Iepriekšējos gadus vienu brīdi tā nokritās tik ļoti, ka nevarēja saprast, ko darīt. Visam ar roku arī nevar atmet, jo pērkam zemes. Kredītiem katru mēnesi jāmaksā procenti. Darbs iesākts, tāpēc jāturpina. Domas paplašināties gan nav, jo apkārtnējās zemes pieder dānim. Grūti ar laika apstākļiem – tos nevaram ietekmēt. Aizpagājušo gadu pat pusi no laukiem neapsējām. Pagājušo vasaru bija liels sausums. Dažreiz ir tā, ka jādomā, ko varam atļauties, ko ne.”

ATPŪTAS BRĪŽOS

„Man dažreiz patīk ielikt rokas puķudobēs, lai kaut ko iestādītu. Patīk tās ravēt, lai uzreiz var redzēt rezultātu. Kad laiks smukāks, tā vien prasās iet ārā darbos. Tā varu no visa atbrīvoties. Kādreiz adīju, bet tagad rokas turp, un to vairs nevaru. Vakaros nāk miegs, tāpēc grāmatu lasīšanai laika neiznāk. Bet vienmēr ir palīgi – kopā strādājam un arī atpūšamies.”

Annas Bivbānes teksts un foto

Pirmais solis pretim panākumiem – jānotic sev

Kā sievietei sapņot drošāk, lai sasniegtu vairāk profesionālajā un personīgajā attīstībā, izaugsmes un iedvesmas forumā **Līdere** stāstīja vairāk nekā 20 Latvijā sabiedrībā zināmi lektori.

Forumā Rīgā, VEF Kultūras pilī, piedalījās 800 sievietes, bet tiešaistē pasākumu esot skatījušies vairāk nekā 50 000 interesentu. Pasākuma iniciatore Solvitas Kabakovas novēlējums – uztvert šo dienu kā svētkus, kas iedvesmo dalībnieces sasniegt savus izvirzītos mērķus un realizēt sapņus – šķiet piepildījās. Forumā visas dienas garumā valdīja dzīvespriecīga atmosfēra.

Spēka avots ir tevī pašā

Pirmajā daļā *Profesionālā izaugsme – sasniedz vairāk* eksprezidente Vaira Viķe-Freiberga foruma prologā *Starp debesīm un zemi* kā pirmo spēka avotu minēja klusumu un ieklausīšanos sevī. Otrs – jāprot palūgt citiem. Cilvēkiem ir jāsadarbjas, jākomunicē, apzināti jāvirza procesi uz to, ko esi iecerējis. Trešais – dievišķais spēks. V. Viķe-Freiberga mudināja šos trīs spēkus apzināties sevī un brīžos, kad rodas sajūta, ka visas durvis ir aizvērtas, iedarbināt.

ATBRĪVOJIES NO BAILĒM

Arī Ugunsskolas dibinātāja Laura Denmlere uzsvēra, ka mērķu sasniegšanā milzīga nozīme ir prasmei izmantot iekšējo spēku, kas mīt katrā sievietē. Viņa mudināja pārliecināt sevi, ka esi stiprāka, nekā domā, un atbrīvoties no bailēm. Tās, viņasprāt, vairumā gadījumu nosaka sievietes ikdienu. Bailes par to, ka nav pietiekami laba, ka netiks mīlēta, ka dzīvo nedrošā vidē. Bailes ir tās, kas dzīvi pārvērš trakā skrējienā. Bieži vien tas tiek nobremzēts tikai tad, kad sieviete ir iztērējusi visas spēka rezerves. Ugunsskola palīdz mazināt šīs bailes un iziet no bezjēdzīgā dzīves skrējiena, lai spētu ar prieku izdzīvot esošo mirkli. Lektore atgādināja, ka sabiedrības problēma ir nobijies cilvēks. Tas, ka

cilvēks nesaprot, cik spēcīgs viņš ir, un nemāk apieties ar sevī esošo enerģiju, veicina necienpilnu savstarpējo komunikāciju.

UZTICĒŠANĀS STIPRINA PAŠAPZIŅU

Latvenergo padomes locekle Baiba Rubesa dalījās pieredzē, kā pati profesionālajā jomā sasniegusi līmeni, ko savulaik uztvērusi kā nesasniedzamu. Sajūtu, ka spēj sasniegt to, kas kaut kādā mērā šķiet nesasniedzams, bet vilina, viņa guvusi bērnībā, kad izjutusi, ka viņai uzticas. Tādēļ viņa uzskata, ka ir vērtīgi ģimenes ikdienā iesaistīt bērnus, lai liktu viņiem justies kā pieaugušiem. Tas stiprina bērna pašapziņu un ļauj trenēties šķēršļu pārvarēšanā. Profesionālo virsotņu sasniegšanai šī esot viena no būtiskākajām prasmēm.

SPĒJA VADĪT IR ABIEM DZIMUMIEM

Līderības eksperte un konsultante Olga Dzene stāstīja, ka pasaulē visaugstākos amatus biznesā ieņem vien 2% sieviešu, bet Eiropā – 22,6%. Latvijā sievietes vadītājas ir aptuveni tikpat. Lai arī vīrieši un sievietes ir vienlīdz spējīgi veiksmīgi vadīt un attīstīt biznesu, tomēr arī pie mums joprojām valdīt stereotips, ka vīrietis vadības krēslā ir piemērotāks nekā sieviete.

Katra pati rada savu tēlu

Lektori runāja arī par sievietes personisko attīstību un uzdrošināšanos sapņot drošāk.

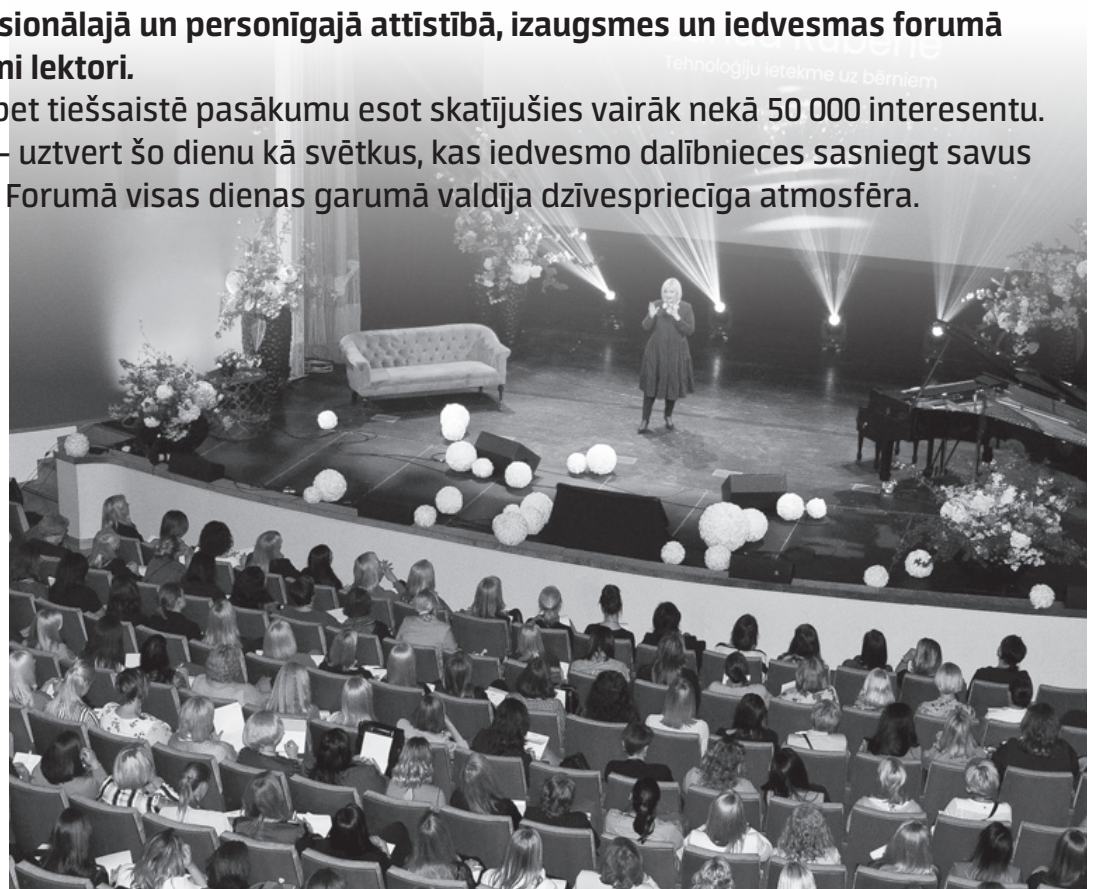
DZĪVE IR SKATUVE

Par sievieti uz skatuves tiešā un pārnēstā nozīmē stāstīja režisore, rakstniece un saskarsmes speciāliste Baņuta Rubesa. „Tā ir uzdrīkstēšanās,” uzskata Baņuta. „Aktrisei ir jāiemācās uzņāciens. Ir jāsaprot, kā noturēt skatītāja uzmanību un spēku.” B. Rubesa stāstīja, ka arī uz dzīves skatuves sievietei ir jādomā par to, kā viņa sevi pozicionē. Ir svarīgs apkārtējo viedoklis par tevi, jo nevienam līderim neizdosies tādām būt bez apkārtējo cilvēku atbalsta. B. Rubesa aicināja atcerēties, ka dzīve ir mūsu katras skatuve.

VARI ATĻAUTIES ARĪ NEBŪT PERFEKTĀ

Uzņēmēja un alpiniste Olga Kotova aicināja būt pret sevi mīlām, žēlsirdīgām un pašām

sevi saprotošām. Nereti sievietes neapmierinātības cēlonis esot tas, ka viņas ir noskrējušas, stresainas un pārlieku prasīgas pret sevi. Perfekcionistes, kuras mēģinot sasniegt visu visaugstākajā līmenī, tādējādi nodara sev pāri gan fiziski, gan morāli. O. Kotova uzskata, ka ir iespējams arī kļūdīties ar baudu. Ir jāspēj pieņemt doma, ka ne visu spēju izdarīt perfekti. Vajag apsolīt sev censties, bet nenodarot pāri. Kā vienu no metodēm viņa ieteica reizēm atļaut apzināti izvēlēties kaut ko neizdarīt vai nesasniegt. Ir jāieklausās sevī. Ja tas rada atbrīvotības sajūtu, jāizvērtē, kas tevī radījis vēlmi kaut ko sasniegt vai ne. „Ironiskā kārtā latīņu esam uzlikušas tā, ka pārlekt tai var tikai ar kārti,” saka O. Kotova. „Taču, vai šī vēlme būt perfekta un sasniegt visu visaugstākajā pakāpē nav tas, kas ierobežo līderības potenciālu?”

Forumā *Līdere*, kas notika Rīgā, 800 sieviešu lielajai auditorijai Latvijas Universitātes profesore Zanda Rubene stāsta, kā vecākiem regulēt digitālo tehnoloģiju ietekmi uz viņu bērniem.

Uzņēmēja un alpiniste OLGA KOTOVA:

„Ir jāspēj pieņemt doma, ka ne visu spēju izdarīt perfekti. Vajag apsolīt sev censties, bet nenodarot pāri.”

Bērnu reanimatologs PĒTERIS KĻAVA:

„Nav nekas svarīgāks par to, kā sakārtot savu prātu, iegūt stabilitu, dziļu un nesatricināmu pašapzināšanās stāvokli.”

Režisore, rakstniece un saskarsmes speciāliste BAŅUTA RUBESA:

„Uz dzīves skatuves ir jādomā par to, kā sevi pozicionē. Ir svarīgs apkārtējo viedoklis par tevi, jo nevienam līderim neizdosies tādām būt bez apkārtējo cilvēku atbalsta.”

Eksprezidente VAIRA VIĶE-FREIBERGĀ:

„Pirmais sievietes spēka avots ir klusums un ieklausīšanās sevī.”

Kā būt līderei sev un tuvajiem

Foruma daļa *Attiecības. Ģimene. Mijiedarbība* bija par saskarsmi ar mums tuvajiem. Kā būt unikālai, atrast savu vietu pasaulē un būt ģimenē.

KATRAI IR DVĒSELES MISIJA

Par to, cik svarīga kopā būšana, saskaņa ar sevi un dabu, runāja augu sieva Inin Nini (Inese Indāne). Viņa aicināja ikvienai būt līderei pār savu dzīvi un darīt to, kas izceļ katras unikalitāti. Jo katrai sievietei ir ne tikai ārējā pasaulē apjaušamā, sabiedrības uzliktā misija, bet arī sava dvēseles misija un uzdevums. „Mēs šeit esam nākuši, lai mācītos, kā arī radītu unikālu, neatņemamu pienesumu. Mūsos ir ieprintēts dievišķais uzdevums. Vienīgais jautājums – cik drosmīgas esam šajā mācību procesā, tiekot galā ar izaicinājumiem,” saka I. Nini.

JĀMEKLĒ LĪDZSVARS

Latvijas Universitātes profesore Zanda Rubene stāstīja par pētījumiem, kādas ir bērnu attiecības ar tehnoloģijām. Tendences ļoti strauji mainoties, bet svarīgākais esot nevis ļauties plūsmam, bet apzināti virzīt šo procesu. Viņa pati iesaistījusies pētījumā *Mazi bērni un digitālās tehnoloģijas*, kurā izziņāti līdz 8 gadus vecu bērnu tehnoloģiju lietošanas paradumi. Mūsdienā realitāte esot tāda, ka vecāku nepietiekamas uzmanības dēļ

bērns var tehnoloģiju pasaulē sajūties iederīgāks nekā reālajā dzīvē. Ir jāspēj atrast līdzsvaru, lai mazais spēj izmantot tehnoloģijas kā dzīves bagātību un spētu būt arī personība. Viņa norādīja, ka nereti vecāki tehnoloģijas izmanto kā aukli, tādēļ pat vēl gadu nesasniedzis bērns ar tām rīkojas brīvāk nekā vecāks paaudzes cilvēki. Tas nav jābremzē, jāļauj bērniem pieaugt un jāatbalsta viņus, bet kopā būšana ar mazuli attīstīs citas cilvēcīgās prasmes.

PRĀTĀ TOP TAVA NĀKOTNE

Vienīgais vīriešu kārtas pārstāvis forumā bija lektors, bērnu reanimatologs Pēteris Kļava, kurš smaidot sacīja, ka ārsti nedaloties dzimumos. Īpaši, ja tas ir bērnu ārsts.

Savā iedvesmas stāstā, kā sievietei atklāt savu sievišķo spēku, viņš norādīja, ka katrā jāmodina patiesais es. Ir jāapzinās, kas ir prātā un apziņā un kā tas ietekmē realitāti. Jo tie ir tikai no prātā iesētajām sēklām izaugušā auga vēlāk nogatavojušies augļi. „Tu nesi tikai intelektuāla operētājsistēma ar mērķi un uzdevumu kaut ko izdarīt,” sacīja P. Kļava. „Tādēļ nav nekas svarīgāks par to, kā sakārtot savu prātu, iegūt stabilitu, dziļu un nesatricināmu pašapzināšanās stāvokli.”

Jolantas Hercenbergas
teksts un foto

PĀRDOD

Neremontētu divistabu **DZĪVOKLI** Muceņnieku 30 par 19 000 eiro. Tālr. 29481998.

Funkcionālo **APRŪPES GULTU Elbur PB** (Vācija) ar pulti regulējamām funkcijām (gultas augstums, sēdošs stāvoklis, kāju saliekumu leņķis). Tālr. 22842606.

KVIEŠUS. Tālr. 29568938.

Svētdien, 2. jūnijā, tirgos **JAUNPUTNUS** un **CĀĻUS**. Skrundā 10.00, Laidos 10.30, Sermītē 10.40, Turlavā 11.00, Kuldīgā 11.30, Ēdolē 11.50, Alsungā 12.00, Gudeniekos 12.20. Tālr. 25508665.

Otrdien, 4. jūnijā, z/s *Mazputnēni* pārdos dažādu krāsu un šķirņu **JAUNPUTNUS**, diennakti vecus broileru un dējējvistu **CĀĻUS**, pārļu **VISTIŅAS, PĪLĒNUS** un **ZOSLĒNUS**. Vārmē 9.10, Kuldīgā 9.40, Īvandē 10.10, Ēdolē 10.30, Alsungā 11.00, Vilgālē 11.35, Snēpelē 11.55, Laidos 12.20, Skrundā 12.50. Tālr. 25463353.

SIA *Vēvers* pārdod kurināmās priedes skaidu **BRIKETES** ar piegādi. Cena 125 eiro. Tālr. 26651831.

Skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Pārdod ar piegādi visu veidu **MALKU**. Tālr. 29249578.

MALKU, skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

Skaldītu **MALKU**, raksta kvītis. Tālr. 29428876.

Ozola, bērza, alkšņa **MALKU** klučos vai skaldītu. Tālr. 29126226.

Skaldītu lapkoku, skujkoku **MALKU** par 25 eiro/berkubā ar piegādi. Tālr. 29974786.

GRANTI, SMILTI. Tālr. 27101850.

Pārdod ar piegādi **GRANTI, SMILTI, MELNZEMI**. Tālr. 29523294.

SIA *Nams 95* pārdod aku un kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29106589, 26548736.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

PĒRK

LAUKU MĀJU. Tālr. 25978769.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās **AUTOMAŠĪNAS**. Tālr. 26104984.

LATVIJAS MEŽU FONDS pērk **CIRSMAS, MEŽUS** un lauksaimniecības **ZEMI** visā Latvijā. Var būt ar apgrūtinājumu un bez taksācijas. Cenas augstas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29711172.

Pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** no 1000 līdz 15000 EUR/ha. Pērk cirsma izstrādi. Tālr. 28690422.

MEŽUS, cirsmas, malku. Tālr. 26544462.

Ozola **ZĀGBALĶUS** krautuvē. Tālr. 29428876.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Kurzemes Gaļsaimnieks* – **BUĻĻUS, GOVIS, TELES**. Tālr. 63454845, 29427543, 26569362.

SIA *Valinda* – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakal. Tālr. 29886349.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

VINGLIEMEŽUS no 3 cm diametrā. Braucu pie klienta. Tālr. 26284210.

IZĪRĒ

Divistabu **DZĪVOKLI** Raņķos, uz ilgu laiku. Tālr. 29276046.

Kuldīgas Nacionālās apvienības nodaļa un deputāti aicina iedzīvotājus uz **POLITISKAJĀM DEBATĒM:** kafiju ar NA Saeimas un Kuldīgas deputātiem 3. jūnijā 18.00 Mālu ielā 22, Kuldīgā.

APSVIEKUMS

Skrien gadi prom, tev dodot gadu skaitu. Ir tajos dzīvots, strādāts, trakots, smiets. Šie gadi tevi dara stipru, jo jāveic viss, kas dzīves kausā liets. **VALDI LAĶI** 75. dzimšanas dienā sveic 1970. gada LLU izlaiduma kursabiedri.

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko A, B, BE, C, CE, D un 95. koda kursus. Mācības ir gan dienas, gan vakara grupās. Tālr. 26120089 vai 23071223.

Visu veidu **JUMTU** un **CELTNIECĪBAS** darbi. Tālr. 26844885.

MAINĀM JUMTUS, siltināšanas darbi, ēku demontāža, materiālu piegāde. Tālr. 26231135.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

CELTNIECĪBAS darbi mājām un dzīvokļiem. Tālr. 22145256.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APĀUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cirsmas izstrādi. Tālr. 29150380, 26458900.

Pārvietojamā **LENTZĀGA** pakalpojumi. Tālr. 26445292.

ATTĪRA aizaugušas platības. Sniedz **EKSKAVATORA** pakalpojumus. Tālr. 28690422.

TRIMERĒ zāli. Tālr. 22302300.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

Tīrām **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīra **AKAS**. Tālr. 26018109.

KAPU PIEMINEKĻI Dzirnavu ielā 42.

LĪDZJŪTĪBAS

*Ir aplukuši soļi
Vien paliek mīlestības gaišais stars.
/O.Vācietis./
Dzīļi skumstam, zaudējot AIVARU VĪĻI
un izsakām līdzjūtību piederīgajiem.
Kaspars ar ģimeni*

*Nu ir laiks tai vietā aiziet,
Tur – saulei pie rokas labās,
Kur Dieviņš dvēseli manu
Savā valstībā glabās.
/A.Ķirškalne./*

Izsakām līdzjūtību Dainai un tuviniekiem, no brāļa atvadoties.
Kaimiņi *Upītēs, Saulītēs, Veldrēs*

*Tā atnāk vakars,
Gaita iet pret rietu,
Un tavās pēdās asru rasa birst.
Tik netic sirds, ka tu jau projām ietu,
Ka visas cerības un sapņi irst.
/Z.Purvs./*

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Dainai un tuviniekiem, no brāļa atvadoties.
Kolēģi pagasta pārvaldē un Lūcija, Pēteris

*Pār tavu sirdi un darbīgo mūžu
Zemes māte nu villaini segs.
/N. Dzirkale./*

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Dainai Bērendei, brāli mūžībā pavadot.
Kuldīgas novada pašvaldība

Dalām sāpju smagumu ar Terēzi un Valdi Karlsoniem un ģimeni, no mazdēla uz mūžu atvadoties.
Brāļi un māsa Kristū no Rudbāržu draudzes

*Dieviņš deva, zeme ņēma,
Zeme visu nepaņēma,
Mīļi vārdi, labi darbi,
Tie palika šai saulē.
/T.dz./*

Izsakām līdzjūtību Aijai Ozolniecei ar ģimeni, brāli ĒRIKU zaudējot.
Z/a *Pelči* kolektīvs

*Mīļo tēt, cik ļoti grūti
Tevi zemes klēpim dot,
Atvadoties sveikas sūtīt,
Dziedāt dziesmu pēdējo.
/Z.Purvs./*

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Mārtiņam Ozolniekam ar ģimeni, tēti smilšu kalnā pavadot.
Mednieku klubs *Pelču Mednieks* kolektīvs

*Šalciet klusi, dzimtie meži,
Mūža dziesma beigusies.
/S.Kaldupe./*

Izsakām līdzjūtību Ritai un pārējiem piederīgajiem, no brāļa atvadoties.
Elga, Ligita, Liena, Rasma, Inta, Jānis

SIA KULDĪGAS ŪDENS
Ventpils iela 15, Kuldīgā.
Biroja tālr. 63320850.
Avārijas dienesta tālr. 29499626.

PAZIŅOJUMS

Veicot ūdensvada profilakses darbus, iespējami īslaicīgi aukstā ūdens piegādes traucējumi 2019. gada 4. jūnijā Kuldīgā un Kurmāles pagasta Priedaines ciemā.
SIA KULDĪGAS ŪDENS atvainojas par sagādātajām neērtībām.

MAIJA ERUDĪTS

Cik izglītības programmām var pieteikties pieaugušie projektā par nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveidi?

Atbildes līdz 3. jūnijā 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.
Atbildi meklējiet *Kurzemnieka* iepriekšējos numuros.

Atbilde: nātre satur K vitamīnu, arī E, C, B₁ un B₂, organiskās skābes, dažādas minerālvielas, sevišķi daudz dzelzs.

Pareizi atbildējuši: Agita Luka, Indra Ābelīte, Ausma Kreidere, Vita Jurenovska, Gunta Folkmane, Velta Višņevska, Daina Gerente, Valdis Dadzis, Ingars Neimanis, Andris Eglītis, Mārcis Kalējs.

UGUNSDZĒSĒJU SPORTS

Grobiņā – zelts un divas bronzas

Kuldīgas novada jauniešu ugunsdzēsēju komanda ar labiem rezultātiem startējusi sacensībās *Grobiņas novada kauss*.

Kāpšanā ar kāpnēm tornī mūsējie ieguvuši trīs godalgas: 1. vieta Robertam Špigunam vecākajā grupā, 3. vieta Andrim Guļāško vidējā grupā un Sanitai Puriņai jaunākajā.

Treneris Juris Špiguns stāsta, ka ar sacensībām atklāts Grobiņas ugunsdzēsības un glābšanas mācību tornis. Tajās piedalījušās komandas no visas Latvijas, Kuldīgu pārstāvējuši deviņi dalībnieki.

**Jolanta Hercenberga
Jura Špiguna arhīva foto**

Kuldīdznieku komanda pēc ugunsdzēsības sacensībām Grobiņā: (priekšā no kreisās) Kaspars Roze, Roberta Bādere, Sanita Puriņa, (aizmugurē) Eduards Pūce, Roberts Špiguns, Voldemārs Zariņš, Andris Guļāško, Pēteris Ļebedevs un Elīna Bādere.

INTERESANTI

Baloži ātrāk vienlaikus veic vairākus uzdevumus

Ikdienā bieži gadās situācijas, kad vairāki uzdevumi jārisina vienlaikus (angļu val. *multitasking*). Biopsihologi atklājuši, ka baloži var pārslēgties no viena uzdevuma uz citu ātrāk nekā cilvēki, raksta žurnāls *Current Biology*. Tas saistīts ar augsto neironu blīvumu putnu smadzenēs – vidējais attālums starp diviem neironiem ir par 50% īsāks nekā cilvēkiem. Nervu signālu pārraides ātrums putniem un zīdītājiem ir vienāds. Tas mudināja pētniekus domāt, ka putnu smadzenēs informācijas apstrāde varētu notikt ātrāk nekā zīdītāju smadzenēs. Eksperimentāli 15 cilvēkiem un 12 baložiem uzdeva vienlaikus tikt galā ar vairākiem uzdevumiem. Kad uzdevums gan cilvēkiem, gan baložiem bija jāveic vienlaikus (smadzenēm vienlaikus jātiec galā ar diviem procesiem), cilvēku un baložu rezultāti bija aptuveni vienādi. Bet pārslēgšanās uz otru uzdevumu notika ar īsu laika paūzi, kuras laikā smadzenes pārtrauca pirmo uzdevumu un pārslēdzās uz otro. Šajā gadījumā baložu reakcija bija par 250 milisekundēm ātrāka nekā cilvēkiem.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 31. MAIJĀ

Dienas garums – 17 st. 22 min.
Saule lec 4.41, riet 22.03.

Naktī +8°...+12°

R A D
4-6 m/s

Dienā +13°...+15°

R A D
4-7 m/s

RĪT, 1. JŪNIJĀ

Dienas garums – 17 st. 25 min.
Saule lec 4.39, riet 22.04.

Naktī +8°...+10°

R A D
1-3 m/s

Dienā +15°...+18°

R A D
3-6 m/s

PARĪT, 2. JŪNIJĀ

Dienas garums – 17 st. 28 min.
Saule lec 4.38, riet 22.06.

Naktī +11°...+12°

R A D
4-5 m/s

Dienā +13°...+15°

R A D
6-7 m/s

Sestdien, 1. jūnijā, 22.00
Vārmē, brīvdabas estrādē
Liepu birzs,

ZALUMBALLE.

Spēlē grupa Zeļļi.

leēja 5 eiro.

SIA Lāses AM
par augstām
cenām

ieperk liellopus kautsvārā un cūkas dzīvsvarā.

Piedāvājam piemaksas par lopu skaitu.
Bezmaksas transports.
Tālr. 29353243.

KULDĪGĀ, 2019. GADA 8. JŪNIJĀ

ĢIMENES SVĒTKI

ĢIMENE – LATVIJAS LEPNUMS UN SPĒKSI

KULDĪGAS PILSĒTAS DĀRZĀ

12:00-13:00 Ģimenes godināšanas pasākums;
13:00-14:30 Koncerts bērniem „Talantu krātuve”;
14:30-15:00 Ziedu ratu parāde un apbalvošana:
(Liekot lietā radošo izdomu, humora un dažādas rotulāru prasmes, izdekorējiet mazulī bransamrīkus un saņemiet balvas.)
15:00-17:00 Radošās darbnīcas bērniem un vecākiem:
(Zīmē, krāso, veido, griez un līmē!)
Piepūšamās atrakcijas bērniem;
Klasas izklaidēšanas lietus un mazas skatītājus;
Aktivitātes kopā ar sporta deju dejotājiem no Talsiem, Saldus, Kuldīgas.
17:00-17:30 „Vēlo-ģimeņu” parāde un apbalvošana:
(Izdalījiet savus bransamrīkus par prieku sev un citiem un saņemiet balvas.)
17:30-19:00 Vakarā koncerts ar repertīvu “Pieci - O”
Ozoliņu Čellu dueta un
Valdi Dvorova

Viss par reklāmu Kurzemniekā!
Tālr. 63324881.

A/S Talsu mežrūpniecība

IEPĒRKAM:
skujkoka sīkbaļķus
6 cm–12 cm diametrā,
garums 3,4 m, cena –56 EUR.

Kontaktpersonas:
Gatis, tālr. 26538894,
Oskars, tālr. 22044160,
Tālr. 63274257.

PĀRDODAM:
► virpotus, mizotus skujkoku mietus:
• žogu, sētu izgatavošanai,
• šūpoļu, bērnu laukumu izgatavošanai,
• augļu kociņu, krūmāju nostiprināšanai,
• dīķu, upju krastu nostiprināšanai u.c. pielietojumam;
► apdares, apšuvuma dēļus, terases dēļus;
► mulču.

PĒRKAM

* Augošu koku cirsma un sortimentus pie ceļa;
* Papīrmalku ostās:
(Rīgā, Mērsragā, Liepājā)

Meža īpašniekiem:
• Veicam bezmaksas konsultācijas;
• Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsma iestīgošanā;
• Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Metsā

Telefoni informācijai: 29196926
www.metsaforest.com/lv

Nāc mācīties pie mums!
Saldus tehnikums uzņem izglītojamos 2019./2020.m.g. ar pamata izglītību šādās specialitātēs (mācību ilgums 4 gadi)

- Ēku būvtehniks
- Ceļu būvtehniks
- Hidrobuļvju būvtehniks
- Kiberdrošības tehniks
- Programmēšanas tehniks
- Ģeodēzijas tehniks
- Ģeodēzijas pakalpojumu speciālists
- Pavārs **! jaunums**
- Vizuālā tēla stilists
- Frizieris – stilists **! jaunums**
- Ugunsdzēsējs glābējs
- Māšīnbūves tehniks **! jaunums**
- Ar vidējo izglītību no 17 – 29 gadiem, ESF finansētajā programmā (mācību ilgums 1,5 gadi)
- Vizuālā tēla stilists

Dokumentu pieņemšana no 17.jūnija – 16.augustam
(Saldus tehnikuma galvenajā ēkā- Kalnsētas 24, Saldus)
e-pasts: info@saldustehnikums.lv, T: 22320309

www.saldustehnikums.lv

Mācību mobilitātes Lietuvā un Austrijā

2018./2019. mācību gadā Pelču speciālajā internātpamatskolā-attīstības centrā tika realizēts Erasmus+ programmas projekts Pelču speciālās internātpamatskolas-attīstības centra arodkursu audzēkņu starptautiskā prakse profesionālo iemaņu pilnveidošanai.

Trīs programmas Ēdināšanas serviss audzēkņi Mairis Mitenbergs, Zigmunds Trams un Kristīne Adamane, pavadošās skolotājas Agitas Gerasimovičas vadībā veica praksi Viļņas uzņēmumā Radisson Blu. Nedēļas nogalēs tika organizētas ekskursijas, audzēkņi apmeklēja Druskininkus, Kauņu, Klaipēdu un Palangu.

Savukārt programmas Kokizstrādājumu izgatavošana audzēkņi Edgars Bulis un Ansis Petrelevis, programmas Mežstrādnieks audzēkņi Mārtiņš Preiss mobilitāti īstenoja Austrijā. Audzēkņi guva neatsveramu pieredzi

un pilnveidoja savas sociālās un komunikācijas prasmes, kas uzlabos viņu iespējas integrēties darba tirgū. Lai projektā iegūtā pieredze iedvesmo audzēkņus īstenot sapņus savā profesijā!